

การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 12

UTILIZATION OF LOCAL RESOURCES FOR TEACHING AND LEARNING
AGRICULTURE OF SECONDARY SCHOOLS IN
THE EDUCATIONAL REGION 12



นายวสันต์ สุทธโส
MR. WASAN SUTTHASO

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร
บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2541

ISBN 974-622-223-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**UTILIZATION OF LOCAL RESOURCES FOR TEACHING AND LEARNING
AGRICULTURE OF SECONDARY SCHOOLS IN
THE EDUCATIONAL REGION 12**



**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE AGRICULTURAL EDUCATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

1998

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่เฉพาะเจาะจงเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ISBN 974-622-223-6
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน
วิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

นักศึกษา

นายวสันต์ สุทธิใส

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร.ดนัย ดิษยบุตร

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.นพคุณ ศิริวรรณ

ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์

ระดับการศึกษา

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.

2541

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 2) เพื่อศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรมที่จัดสอนใน ระดับมัธยมศึกษา 3) เพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชา เกษตรกรรม 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการ สอนวิชาเกษตรกรรม กับขนาดของโรงเรียน สถานที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน และ ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ประชากร คือ หัวหน้าหมวดเกษตรกรรมซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ใน 8 จังหวัด จำนวน 164 คน จาก 164 โรงเรียน ได้รับ ข้อมูลคืน 132 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดเกษตรกรรมส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 37.9 ปี อายุราชการเฉลี่ย 13.8 ปี และประสบการณ์การสอนวิชาเกษตรกรรมเฉลี่ย 12.8 ปี มีเงินเดือน เฉลี่ย 12,048 บาท ไม่มีรายได้อื่นๆ นอกเหนือจากเงินเดือน ระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญา ตรี และมีตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ 2 และมีหน้าที่อื่นต้องปฏิบัตินอกเหนือจากการสอน

ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนใกล้เคียงกัน จำนวนครู - อาจารย์ในโรงเรียนเฉลี่ย 48.1 คน และจำนวนครู - อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรมเฉลี่ยโรงเรียนละ 1.8 คน โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเป็นโรงเรียนสหศึกษา โดยมีสถานที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนเฉลี่ย 49.5 ไร่ และขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 4.9 ไร่

โรงเรียนมัธยมศึกษาเกือบทั้งหมดเปิดสอนวิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเปิดสอนทั้งวิชาการงาน (เกษตร) และวิชาอาชีพ (เกษตร) ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า มีโรงเรียนจำนวนประมาณหนึ่งในสามไม่เปิดสอนวิชาเกษตรกรรม ในส่วนที่มีการเปิดสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่า มีการสอนทั้งในลักษณะวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ และวิชาเลือกเสรี

การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมในแต่ละประเภทพบว่า วิทยากรในท้องถิ่นประเภทเกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นประเภทหน่วยงานทางการเกษตร สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่นประเภทพันธุ์พืช - พันธุ์สัตว์ และวัสดุทางการเกษตรมีการใช้มากที่สุด ด้านความสัมพันธ์ของการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม กับขนาดของโรงเรียน สถานที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน และขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 6 รายการ จากจำนวน 56 รายการ คือ สถานที่ตั้งของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการ ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นมากที่สุดถึง 4 รายการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร เกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ สถานศึกษาในท้องถิ่น และเครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ ส่วนขนาดของโรงเรียน และขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น 1 รายการ คือ เจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร และขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น 1 รายการ คือ ครู - อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่น

ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม มีทั้งหมด 18 รายการ พบว่าโรงเรียนมัศึกษามีปัญหาและอุปสรรคในทุก รายการ โดยในรายการที่พบปัญหาและอุปสรรคมากกว่าครึ่งของโรงเรียนทั้งหมดมี 7 รายการ ได้แก่ งบประมาณในการดำเนินการ งบประมาณตอบแทนวิทยากรในท้องถิ่น สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นอยู่ไกลเกินไป เวลาเรียนมีน้อย สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นไม่เพียงพอ ความเหมาะสมของสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น และเรื่องความสนใจของนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title Utilization of Local Resources for Teaching and Learning Agriculture of Secondary Schools in the Educational Region 12

Student Mr.Wasan Sutthaso

Thesis Advisor Dr.Danai Disyabutra

Thesis Co - advisor Dr.Nopakoon Siriwan
Assistant Professor Dr.Naovaratana Vilaichone

Level of Study Master of Science in Agricultural Education
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

Year 1998

ABSTRACT

The purposes of this research were to study : 1) the general backgrounds, 2) agricultural courses offered, 3) local resources used in agricultural instruction, and 4) relationship between local resources used in agricultural instruction and school size, school location, school land area, and school farm land of the secondary school in the Educational Region 12.

The respondents were 132 heads of agricultural section of the secondary schools in the Educational Region 12. Constructed questionnaires were used for gathering data. Statistical tools used in analysis of the data were percentage, mean, standard deviation and Chi - square test.

The findings ;

Most of the heads of agricultural sections were male with average age of 37.9 and they had been connected with the government services for the average of 13.8 years. They also had 12.8 years of agricultural teaching experience. Their average salary was 12,048 bahts per month with no income

from other sources. Their highest qualifications were bachelor degree with academic positions of instructor 2 and they also were assigned other duties beside teaching.

For general background of secondary schools, the study found that there were almost equal in numbers of the large, the medium, and the small sizes of schools. The average number of teachers in each school was 48.1 and the average number of agricultural teachers each school 1.8. The majority of the schools offered upper secondary education level and were co-ed schools. More than half of the schools were located outside township or municipal area. About half of them had the average land area of 45.9 rais and the average farm land of 4.9 rais.

Most of the secondary schools offered agricultural courses in the lower secondary education level both the basic agricultural practices and agricultural occupation courses. For the upper secondary education level, about one third of them did not offer courses in agriculture. It also found that these schools offered both basic courses and free elective courses in agriculture.

Regarding the utilization of local resources for instruction in agriculture, it found that resource persons, especially the successful farmers, local agricultural training places, teaching aids such as plant - breeds, livestock breeds as well as agricultural chemicals were the most employed. In finding relationship between the utilization of the local resources for agricultural instruction in the school and the school size, the school location, the school land area and the school farm land it found that only 6 out of 56 items shown statistically significant difference at 0.05. The school locations were related with the utilization of four local resources, they were the agricultural officials, the successful farmers, the local schools, and the teaching aids. The school size was related with the utilization of agricultural officials and the school land area found related with employing instructors in the local schools.

Problems and obstacles of utilizing local resources as listed in 18 items, it found that 7 items were seriously, they were budget for running school, budget for resource persons, training places were far away from the schools, teaching time limitation, availability of local training places, the suitability of local training places, and the students' interest.



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชา
เกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 สำเร็จลงได้
เพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ดร.คณัย ดิษยบุตร, ดร.นพคุณ ศิริวรรณ และ
ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์ ที่ได้ช่วยเหลือ แนะนำ สนับสนุนและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวม
ทั้งให้กำลังใจและแนวความคิดตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้
 ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผศ.รมณีย์ อาภาภิรม ดร.วิไลพร วรจิตตานนท์ และอาจารย์
ศศิธร จารุสมบัติ ซึ่งเป็นคณะกรรมการสอบ ที่ให้การช่วยเหลือแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อ
บกพร่องต่าง ๆ และให้แนวความคิดในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ผศ.ดร.วีรวรรณ ศิริวรรณ, อาจารย์วิทยา สิริอนุวัฒน์,
อาจารย์ปัญญา พิงกริม, ดร.วีรพันธ์ โชติวนิช และ ดร.อดิศักดิ์ จินदानกุล ซึ่งกรุณาเป็น
ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ที่ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยว
กับแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ทุกท่าน ที่ได้กรุณาตอบแบบ
สอบถามอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ประสิทธิประสาทวิชาการ
ให้กำลังใจ. งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง ที่ใช้ทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณนายปริเยศ สิทธิสรวง นายเพชร สนองชาติ นางสาวดวงพรรณ หลาวทอง
และเพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรทุก
ท่าน ที่ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย

คุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่บิดา-มารดา ตลอดจน
ครูบาอาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่าน

วสันต์ สุทธิไส

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ.....	VI
สารบัญ	VII
สารบัญตาราง.....	X
สารบัญภาพ	XIII
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานในการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	8
นโยบายการมัธยมศึกษา.....	8
การจัดหลักสูตรการศึกษาเกษตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	12
การจัดหลักสูตรการศึกษาเกษตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	14
การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม	15
การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม	16
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	24
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 30
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 31
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 32
	การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล 32
4	ผลการวิจัย
	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 33
	ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา 37
	การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา 42
	ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรมกับขนาดของโรงเรียน 45
	ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรมกับสถานที่ตั้งของโรงเรียน 50
	ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรมกับขนาดพื้นที่ของโรงเรียน 56
	ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรมกับขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน 61
	ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม 66
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ
	สรุปผลการวิจัย 68
	อภิปรายผลการวิจัย 73
	ข้อเสนอแนะ 81
	บรรณานุกรม 83

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนจังหวัดและจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย..... 30
2	ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12..... 33
3	ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12..... 37
4	การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทวิทยากรในท้องถิ่นในการจัดการเรียน การสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12..... 42
5	การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12..... 43
6	การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12..... 44
7	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทวิทยากรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12..... 45
8	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12..... 47
9	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12..... 48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ตั้งของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทวิทยากรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.....	50
11	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ตั้งของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.....	52
12	ความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ตั้งของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.....	54
13	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทวิทยากรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.....	56
14	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.....	58
15	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.....	59
16	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนกับการใช้ ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทวิทยากรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12.....	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนกับการใช้ ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นใน การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 63
18	ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนกับการใช้ ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่นในการจัด การเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 64
19	ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 66

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	กรอบแนวคิดในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม..... 5
2	แสดงกรวยประสบการณ์ตามแนวคิดของ Edgar Dale 24



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ ทรัพยากรมนุษย์จัดว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ดังนั้นการจะพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องพัฒนาประชากรของประเทศ ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ และเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพก็คือการศึกษา การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาระดับกลางต่อจากระดับประถมศึกษา จัดให้แก่เด็กวัยรุ่นเพื่อเตรียมให้ไปเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือออกไปประกอบอาชีพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาระดับนี้นับว่าเป็นการศึกษาที่สำคัญระดับหนึ่งในช่วงชีวิตของเด็กที่จะเลือกแนวทางอาชีพต่อไปในอนาคต (ปราณี เถกิงพล 2524 : 9) ดังนั้นหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จึงเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นกระบวนการด้านความคิดและการปฏิบัติ ในโครงสร้างได้ลดจำนวนคาบวิชาบังคับและได้เพิ่มจำนวนคาบวิชาเลือกเสรีให้มากยิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกวิชาเรียนสามัญและวิชาชีพได้อย่างกว้างขวางเพื่อจะได้ค้นพบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองได้อย่างแท้จริง ส่วนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางตามความถนัดและความสนใจ เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีทักษะเฉพาะด้าน เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพในอนาคต (นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ 2537 :1 - 3) แต่ในปัจจุบันการสอนวิชาเกษตรกรรมในสถานศึกษายังมีอุปสรรคปัญหาและยังไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควรมีปัจจัยต่าง ๆ มากมายที่มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม เช่น ปัจจัยด้านงบประมาณ ความไม่พร้อมของโรงเรียน ความไม่พร้อมของครูผู้สอน จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพิจารณาทบทวน ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนาหรือแก้ไข เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับพื้นฐาน คือ ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาได้บังเกิดผลดีอย่างแท้จริง แนวทางที่สำคัญอย่างหนึ่งในการแก้ไขปัญหาคือโรงเรียนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและประสานงานกับชุมชนอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาจำเป็นต้องมีการฝึกปฏิบัติควบคู่ไปด้วย ตามแนวปรัชญาการศึกษาเกษตร ที่ว่า "การศึกษาเกษตรยึดหลักการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง" ซึ่งมักจะประสบปัญหาในเรื่องการใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด พื้นที่ไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสม ตลอดจนปัญหาการขาดแคลน เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการฝึกปฏิบัติของนักเรียน ซึ่งปัญหาเหล่านี้คือ ปัญหาความไม่พร้อมของโรงเรียน (กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา 2530 : 6) และแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น คือ การนำแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น วิทยากรในท้องถิ่น สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น มาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม เพื่อสนองต่อนโยบายกรมสามัญศึกษา ตลอดจนการแก้ปัญหการขาดแคลนในด้านทรัพยากรและปัญหาความไม่พร้อมของโรงเรียน จึงควรที่จะใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนช่วยในการจัดการศึกษาเกษตรอย่างจริงจัง เพราะท้องถิ่นถือว่าเป็นห้องปฏิบัติการของการเรียนรู้ (Laboratory of learning) ทั้งนี้เพราะท้องถิ่นล้วนแต่เป็นแหล่งความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างมาก ถ้าหากครูจะรู้จักใช้เพื่อการสอนในวิชาเกษตรกรรม (เสรี ลาชโรจน์ 2531 : 26)

ปัญหาเรื่องความไม่พร้อมของโรงเรียนและปัญหาเรื่องงบประมาณและทรัพยากรของโรงเรียนที่มีอยู่อย่างจำกัดดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ทั้งในด้านการศึกษาต่อและขาดความมั่นใจในการประกอบอาชีพ แนวทางการแก้ปัญหา ก็คือ การระดมสรรพกำลังทั้งภาครัฐและเอกชนในการร่วมมือจัดการศึกษาเกษตร โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะในเขตการศึกษา 12 ซึ่งประกอบไปด้วย 8 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งกำลังได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม มีผลทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างรวดเร็ว หากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 12 ทุก ๆ โรงเรียนนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม จะทำให้เกิดประโยชน์อย่างมาก และช่วยลดปัญหาการขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองต่อนโยบายของกรมสามัญศึกษาที่ต้องการให้โรงเรียนทุกโรงเรียนร่วมมือกับท้องถิ่นในการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น และยังเป็นการประหยัดงบประมาณของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วย (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2522:13)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
2. เพื่อศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรมที่จัดสอนในระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
3. เพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม กับขนาดของโรงเรียน สถานที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน และขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

สมมติฐานในการวิจัย

1. ขนาดของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
2. สถานที่ตั้งของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
3. ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
4. ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยศึกษาสภาพทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งทางด้านขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา สถานที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน ประเภทวิชาเกษตรกรรมที่จัดสอนในโรงเรียน การใช้วิทยากรในท้องถิ่น สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น และสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา จากการให้ข้อมูลของหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ทุกโรงเรียน จำนวน 164 คน ในปีการศึกษา 2539

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ
 - 1.1 ขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 1.2 สถานที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 1.3 ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 1.4 ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. ตัวแปรตาม คือ การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น 3 ด้าน ดังนี้
 - 2.1 วิทยากรในท้องถิ่น
 - 2.2 สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น
 - 2.3 สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น

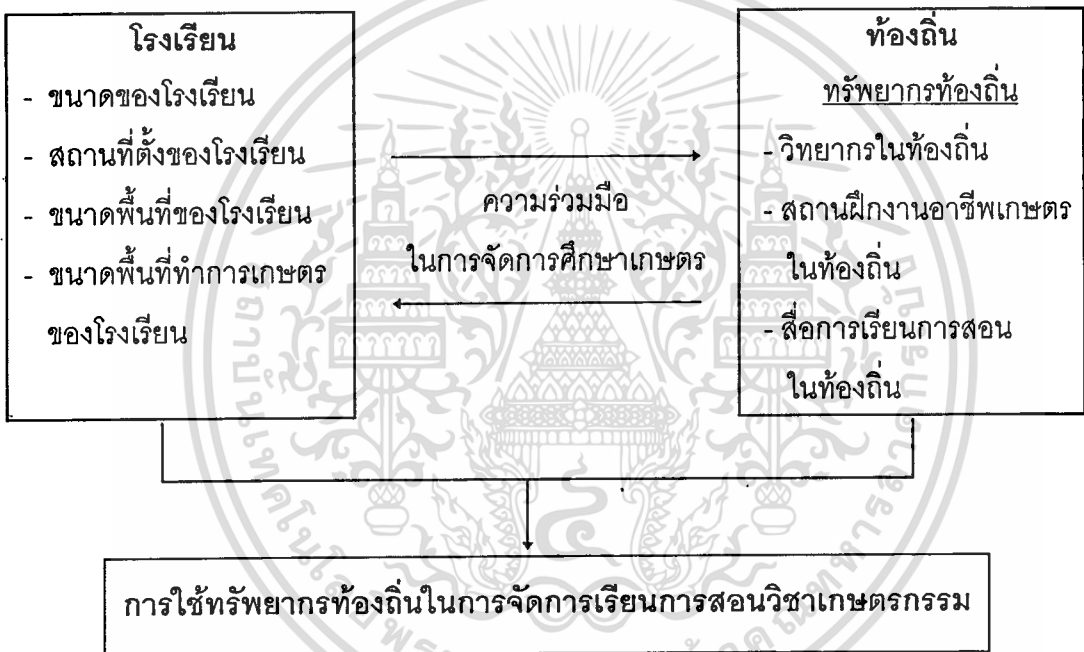
ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ หัวหน้าหมวดเกษตรกรรม หรืออาจารย์ผู้ทำหน้าที่ในลักษณะของหัวหน้างานวิชาเกษตรกรรม เป็นตัวแทนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ใน 8 จังหวัด จำนวน 164 คน จาก 164 โรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการดำเนินการเรียนการสอนของโรงเรียนต่อไปในอนาคต โรงเรียนจำเป็นที่จะต้องอาศัยท้องถิ่นมากขึ้น เพราะแนวนโยบายการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัฒนธรรม ระยะที่ 8 ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 15) ได้ระบุไว้ว่า ควรจะจัดการศึกษาให้ตอบสนองกับความต้องการของท้องถิ่น และแก้ปัญหาของท้องถิ่นได้ ในการดำเนินการจัดการศึกษานั้น ควรที่จะได้ระดมสรรพกำลัง และทรัพยากรของท้องถิ่นมาช่วยในการพัฒนาด้วย ดังนั้นบทบาทของท้องถิ่นในการร่วมมือกับโรงเรียนและการช่วยเหลือด้านทรัพยากรตามกำลังความสามารถ เพื่อพัฒนาโรงเรียน ตลอดจนการชี้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น จะเป็นการร่วมมือในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง นำมาประยุกต์ใช้ในการวิจัย ตามภาพที่ 1 ดังนี้



ภาพที่ 1

กรอบแนวคิดในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

นิยามศัพท์

ทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มีตามธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ตลอดจนบุคลากรในท้องถิ่นที่มีประโยชน์ และเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิทยากรในท้องถิ่น หมายถึง เจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร นักวิชาการจากภาคเอกชน นักธุรกิจเกษตร เกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จ ครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่น

สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานทางการเกษตร สถานศึกษาในท้องถิ่น ฟาร์มเอกชนหรือกิจการในครอบครัว โรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่)

สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น หมายถึง เครื่องมือทางการเกษตร เครื่องมือไฮดรอลิก-ทัศนูปกรณ์ เครื่องจักรกลทางการเกษตร พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ วัสดุทางการเกษตร

วิชาเกษตรกรรม หมายถึง วิชาเกษตรกรรมในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ และวิชาเลือกเสรี ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ที่มีการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ยกเว้นโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนการศึกษาพิเศษ

ขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง ขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาแบ่งได้ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 499 คน
2. โรงเรียนขนาดกลางหมายถึงโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน
3. โรงเรียนขนาดใหญ่ (รวมขนาดใหญ่พิเศษ) หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป

สถานที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง บริเวณที่ตั้งของโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ในเขตการศึกษา 12

ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง ขนาดพื้นที่ทั้งหมดของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา แต่ละโรงเรียน

ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง ขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเฉพาะภาคปฏิบัติ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา แต่ละโรงเรียน

หัวหน้าหมวดเกษตรกรรม หมายถึง อาจารย์ผู้ทำหน้าที่หัวหน้าหมวดเกษตรกรรม หรือทำหน้าที่ในลักษณะของหัวหน้างานวิชาเกษตรกรรม

เขตการศึกษา 12 หมายถึง เขตการศึกษาที่ประกอบด้วย 8 จังหวัด ในภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัด ชลบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และ สระแก้ว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้สอนวิชาเกษตรกรรม สามารถนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการพัฒนาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
2. เป็นข้อมูลในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับท้องถิ่น
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง สามารถพิจารณานำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบายการมัธยมศึกษา
 2. การจัดหลักสูตรการศึกษาเกษตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 3. การจัดหลักสูตรการศึกษาเกษตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 4. การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
 5. การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
- ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบายการมัธยมศึกษา

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้กล่าวถึงการมัธยมศึกษา พอสรุปได้ดังนี้ การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ และทักษะต่อจากระดับประถมศึกษา ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจและความถนัดของตนเองทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบกิจการและอาชีพตามควรแก่วัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรือเพื่อให้เพียงพอแก่การประกอบงานและอาชีพอิสระ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการประกอบการอาชีพอิสระ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็น สำหรับการประกอบงานและอาชีพและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2535 : 12 - 13) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ยังได้กำหนดแนวทางการจัดการการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ดังนี้

แนวทางการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2535 : 23 - 30)

1. ส่งเสริมให้ชุมชนจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการศึกษา การแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร และการรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิทยาการอื่น ๆ ให้ชุมชนสามารถวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของตน เพื่อให้พัฒนาชุมชนได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการนั้น และหาวิธีการต่าง ๆ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ระหว่างชุมชน

2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานการศึกษา หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐ และองค์กรเอกชน ประสานความร่วมมือและทรัพยากรระหว่างกันอย่างเป็นระบบในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาแหล่งความรู้ของชุมชนด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ

3. นำความรู้ที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยในศาสตร์สาขาต่าง ๆ รวมทั้งจากแหล่งวิทยาการอื่น ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระในท้องถิ่น วัด หอสมุด พิพิธภัณฑ์ สื่อมวลชน เป็นต้น มาพิจารณาประกอบการจัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอนทุกระดับ ทุกประเภท และทุกรูปแบบการศึกษา

4. ให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการจัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอนให้สัมพันธ์ สอดคล้อง และเกื้อกูลกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยส่งเสริมให้องค์กรต่าง ๆ และประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

5. ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการประสานการใช้ทรัพยากรและการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชน ตลอดจนการมอบอำนาจจากส่วนกลางไปยังจังหวัด ท้องถิ่น และสถานศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. สนับสนุนให้สถานศึกษาที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีระบบและโครงสร้างการบริหาร การจัดการศึกษา การจัดหาหรือใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่เป็นอิสระโดยอยู่ในกำกับของรัฐ รวมทั้งให้มีเสรีภาพทางวิชาการ

7. ให้นำหน่วยงานการศึกษาประสานการวางแผนและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และต่างประเทศมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาให้มากที่สุด โดยให้สอดคล้องกับนโยบาย ความจำเป็นเร่งด่วน และทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศ

ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ของกองแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ระยะเวลาที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ของกรมสามัญศึกษา (กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา 2534 : 29 - 30)

แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ระยะเวลาที่ 7 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการมัธยมศึกษาไว้ว่า ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทั้งในด้านวิชาการและทักษะวิชาชีพ พร้อมทั้งจะศึกษาต่อ ประกอบสัมมาอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน ตลอดจนเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

จากวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมระยะที่ 7 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายในข้อที่ 4 ด้านเครือข่ายการเรียนรู้ ว่าสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนประสานสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดการศึกษาและมีบทบาทในการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ให้ชุมชนเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีมาตรการให้โรงเรียนประสานกับสถานศึกษาอื่น ๆ ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน และแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น วัด องค์กรท้องถิ่นและชุมชนจัดบริการทางการศึกษาและวิชาการแก่ชุมชน อีกทั้งให้โรงเรียนจัดและร่วมกิจกรรมกับชุมชนและหน่วยงานพัฒนาอื่น ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม เช่น สภาพแวดล้อม การทำมาหากิน ขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น และในข้อที่ 7 ด้านการบริหารและการระดมสรรพกำลัง มีนโยบายให้เร่งพัฒนาระบบบริหาร รวมทั้งปรับปรุงระบบการจัดสรรทรัพยากรและการติดตามให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาล เอกชนและชุมชน มาใช้ในการจัดการมัธยมศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยมีมาตรการพัฒนาระบบการบริหารและจัดสรรทรัพยากร ให้การจัดการมัธยมศึกษาเกิดความเสมอภาคและสอดคล้องกับความต้องการในแต่ละท้องถิ่น และส่งเสริมให้มีการประสานไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานเพื่อระดมทรัพยากรระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อระดมสรรพกำลัง มาใช้ในการจัดการมัธยมศึกษา และการประกอบอาชีพของผู้เรียนอย่างกว้างขวาง

แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ของกรมสามัญศึกษา (กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา 2539 : 9 - 15)

กรมสามัญศึกษาได้กำหนดนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 8 ไว้ทั้งหมด 10 นโยบาย โดยในนโยบายที่ 4 ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ มีนโยบายให้เร่งพัฒนาการศึกษาด้านอาชีพทั้งในด้านความรู้ ทักษะความสามารถ เจตคติ วิสัยทัศน์ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่นและของประเทศ โดยเน้นให้มีการเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติและการประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ระหว่างการศึกษา โดยมีมาตรการส่งเสริมให้โรงเรียนประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน ในการส่งนักเรียนเข้ารับการฝึกปฏิบัติทั้งในด้านทักษะอาชีพ การบริหาร การจัดการ และการพัฒนาคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ และนโยบายที่ 8 ด้านเครือข่ายการเรียนรู้ มีนโยบายส่งเสริมให้โรงเรียนประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือกันระหว่างโรงเรียน และกับชุมชน ท้องถิ่น เอกชน หน่วยงานอื่น ๆ ใช้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียนและประชาชน เป้าหมายเพื่อให้โรงเรียนและหน่วยงานในสังกัดมีการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ถึงกันอย่างรวดเร็ว และร่วมมือ ช่วยเหลือกันในด้านวิชาการ บุคลากร อาคารสถานที่และทรัพยากรอื่น ๆ รวมทั้งมีเครือข่ายเชื่อมโยงร่วมมือ ช่วยเหลือกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นด้วย โดยมีมาตรการ ประสานงานกับหน่วยงาน ชุมชน เอกชนในการร่วมกันจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ แก่นักเรียน

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544)

จากนโยบายและมาตรการที่กำหนดไว้ สรุปเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาฯ ระยะที่ 8 (กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา 2539 : 19-20) ได้ดังนี้

1. พัฒนาโรงเรียนให้เป็นอุทยานการศึกษาและโลกแห่งการเรียนรู้ โดยพัฒนาอาคารสถานที่เป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

การค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองได้อย่างแท้จริง (กรมวิชาการ 2536 : 1) มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อสัมมาชีพทุกชนิด มีนิสัยรักการทำงาน และมีความสามารถในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของตนเอง

สำหรับการจัดการศึกษาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีวิชาการงานเป็นวิชาบังคับทุกระดับชั้น ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 2 นักเรียนต้องเลือกเรียนรายวิชาการงาน ภาคเรียนละ 1 รายวิชาจากทั้งหมด 5 รายวิชา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนต้องทำโครงการทั้งหมด 2 ภาคเรียน นอกจากนั้นนักเรียนสามารถเลือกวิชาเลือกเสรีได้เพิ่มมากขึ้นถึง 13 หน่วยการเรียนรู้ โดยหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้กำหนดจุดประสงค์ของการสอนวิชาอาชีพไว้ดังนี้ 1) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักของวิชาชีพพหุที่จะนำไปปรับปรุงการดำรงชีวิต 2) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถในอาชีพอย่างเพียงพอที่จะนำไปประกอบอาชีพตามควรแก่วัย 3) เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และมีคุณภาพในการประกอบอาชีพ และ 4) เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการจัดการ การตลาด และการร่วมมือในการประกอบกิจการหรือธุรกิจ (กรมวิชาการ 2533ก : คำชี้แจง) ซึ่งจุดประสงค์ของการสอนและโครงสร้างของหลักสูตรจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า หลักสูตรฉบับนี้ได้มีการปรับปรุงเพื่อแก้ไขสภาพปัญหาการสอนวิชาอาชีพที่ผ่านมาในอดีต โดยมุ่งปรับปรุงเพื่อแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพอาชีพในตลาดแรงงานปัจจุบันและความเป็นไปของสภาพเศรษฐกิจและสังคม ได้มีแนวทางในการจัดรายวิชาอาชีพให้ผู้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเลือกเรียนได้ตามความถนัดและสนใจ จัดเรียนรายวิชาอาชีพเป็นกลุ่มอาชีพลักษณะเดียวกัน ต่อเนื่องกัน แบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ 4 กลุ่มคือ กลุ่มงานการผลิต กลุ่มงานบริการ กลุ่มงานเสริมการผลิตและงานบริการ และกลุ่มปฏิบัติงานอาชีพระหว่างเรียน แต่ละกลุ่มวิชาเปิดโอกาสให้โรงเรียน และผู้เรียนเลือกวัสดุท้องถิ่น และสอดแทรกลักษณะเทคนิคอาชีพของท้องถิ่นได้ แต่ละวิชาเปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงทะเบียเรียนซ้ำ เพื่อฝึกทักษะอาชีพเพิ่มเติม จัดรายวิชาอาชีพให้สามารถลงทะเบียเรียนเพื่อประกอบอาชีพระหว่างเรียนได้ โดยให้โรงเรียนกำหนดหน่วยการเรียนรู้ตามความเหมาะสมกับอาชีพ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกวิชาอาชีพจากหลักสูตรอื่นที่เทียบเท่าหรืออยู่ในระดับเดียวกันกับที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติ เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเสนอรายวิชาอาชีพเพิ่มเติมได้ตามสภาพอาชีพในท้องถิ่น และยอมรับประสบการณ์จากภายนอกโรงเรียน ส่วนการจัดวิชาได้แบ่งออกดังนี้

ก. วิชาเลือกเสรีทางการเกษตร กลุ่มที่ 1 งานผลิต เป็นวิชาที่กล่าวถึงการผลิตทั้งหมด ที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพเกษตร ซึ่งมีรายวิชาต่าง ๆ รวม 51 รายวิชา แต่ละรายวิชาจะมีค่าเท่ากับ

1-2 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน 2 - 4 คาบ/สัปดาห์ ซึ่งจะเป็นวิชาว่าด้วยการผลิตพืชต่าง ๆ การผลิตสัตว์ต่าง ๆ รวมถึง การผสมดินปลูก การกรีดยาง การทำยางแผ่น และการผลิตอาหารสัตว์ เป็นต้น

ข. วิชาเลือกเสรีทางการเกษตร กลุ่มที่ 2 งานบริการ เป็นวิชาด้านการให้บริการด้านการเกษตร ซึ่งมีจำนวน 2 รายวิชา คือ วิชาการบริการงานเกษตร และวิชาการผลิตก๊าซชีวภาพ

ค. วิชาเลือกเสรีทางการเกษตร กลุ่มที่ 3 งานเสริมการผลิตและบริการ มีรายวิชาจำนวนมากให้เลือกเรียน สำหรับรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ได้แก่ วิชาการประกอบธุรกิจขนาดเล็ก การสหกรณ์ งานบัญชีฟาร์ม เป็นต้น

ง. วิชาเลือกเสรีทางการเกษตร กลุ่มที่ 4 งานอาชีพอิสระระหว่างเรียน เป็นการปฏิบัติงานอาชีพด้านเกษตร ซึ่งสามารถลงทะเบียนเรียน และทำงานควบคู่ไปเพื่อหารายได้ ซึ่งอาจจะเรียนและทำงานต่อเนื่องได้เรื่อย ๆ ลงทะเบียนเรียนได้ต่อเนื่องถึง 12 หน่วยการเรียนรู้

3. การจัดหลักสูตรการศึกษาเกษตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ได้ปรับโครงสร้างให้มีความยืดหยุ่น สามารถนำไปใช้ยังพื้นที่ต่าง ๆ ตามนโยบายและเป้าหมายของการพัฒนา และความต้องการของท้องถิ่น ลดหน่วยการเรียนรู้ของวิชาบังคับลง และเพิ่มหน่วยการเรียนรู้ของวิชาเลือกเสรีให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ตามความถนัดและความสนใจ ส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อจุดหมายที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความรู้ มีคุณธรรม และมีทักษะเฉพาะด้านตามศักยภาพอย่างเพียงพอ เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพในอนาคต สามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคม ตามความรู้ ความสามารถ และบทบาทหน้าที่ของตนเองด้วยแนวทางและวิธีการใหม่ ๆ (กรมวิชาการ 2533 : คำนำ) โดยจัดแบ่งกลุ่มวิชาอาชีพเกษตรไว้ดังนี้

ก. วิชาเลือกเสรีทางการเกษตร กลุ่มที่ 1 งานผลิต เป็นวิชาเกษตรด้านการผลิตทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยรายวิชาทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยรายวิชาทั้งด้านการผลิตพืช การผลิตสัตว์ และการประมง เป็นต้น รวมทั้งสิ้น จำนวน 57 รายวิชา

ข. วิชาเลือกเสรีทางการเกษตร กลุ่มที่ 2 งานบริการ ซึ่งประกอบด้วยวิชาการจัดสวน วิชาการบริการงานเกษตร และการผลิตก๊าซชีวภาพ

ค. วิชาเลือกเสรีทางการเกษตร กลุ่มที่ 3 กลุ่มงานเสริมงานผลิตและงานบริการ ซึ่งประกอบด้วย วิชาการประกอบธุรกิจขนาดเล็ก การสหกรณ์ และงานบัญชีฟาร์ม

ง. วิชาเลือกทางการเกษตร กลุ่มที่ 4 กลุ่มปฏิบัติงานอาชีพอิสระระหว่างเรียนซึ่งเป็น วิชาปฏิบัติงานอาชีพเกษตร ที่สามารถลงทะเบียนเรียนโดยมีเงื่อนไขว่า 1) ผู้เรียนจะต้องผ่านราย วิชาอาชีพที่มีเนื้อหาและทักษะตรงกับรายวิชานี้มาก่อน และหรือโรงเรียนได้ตรวจสอบแล้วว่า ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนในรายวิชานี้ 2) โรงเรียนต้องกำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติโครงการ โดยกำหนดหน่วยการเรียนตามสภาพอาชีพและประเมิน ผลโครงการ 3) โรงเรียนต้องกำหนดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัวนักเรียน หรือกลุ่มนักเรียน เพื่อให้คำปรึกษา นิเทศ และติดตามผลการปฏิบัติโครงการ วิชาปฏิบัติงานเกษตรนี้ผู้เรียน สามารถลงทะเบียนเรียนต่อเนื่องกันได้ถึง 12 หน่วยการเรียน

4. การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากำลังคนและการผลิตกำลังคนทางการเกษตร ได้มีการจัดในระดับโรงเรียน เริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา เทคนิค ศึกษา และในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นขั้นปริญญา หากพิจารณาจะเห็นว่าทุกระดับการศึกษา ล้วนมีความจำเป็นและความสำคัญ แต่หากพิจารณาให้รอบคอบแล้วจะเห็นได้ว่า การจัดหลักสูตรและการศึกษาเกษตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นับว่าเป็นระดับที่ควรให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นระดับที่วางพื้นฐานให้แก่นักเรียนทางด้านวิชาชีพเกษตร (นพคุณ ศิริวรรณ 2536 : 128 - 129) หากนักเรียนมีความซาบซึ้งและประทับใจต่ออาชีพนี้แล้ว ก็จะเป็นแนวทางในการเลือกศึกษาหรือมุ่งสู่อาชีพเกษตรเมื่อเติบโตใหญ่ขึ้น และการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรก็เหมือนกับการจัดการเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ฯลฯ จะมีข้อแตกต่างก็ตรงที่การเรียนการสอนวิชาเกษตรนั้นเน้นการปฏิบัติ ซึ่งปิฎฐะ บุนนาค (2514 : 35 - 38) ได้ให้ความเห็นว่า การสอนวิชาเกษตรกรรมที่ดีนั้นต้องมีการเรียนจากการกระทำจริง หรือที่เรียกว่า Learning by doing เช่นเดียวกับ ไพบูลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์ (2516 : 159 -164) ได้ ให้ความเห็นว่า การเรียนการสอนวิชาเกษตรให้ได้ผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจอย่างจริงจัง นั้น จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีการสอนภาคปฏิบัติอาศัยทฤษฎีอย่างเดียวยังไม่ได้

ชูใจ ศรีรัตน์ (2517 : 73) ได้สรุปเกี่ยวกับการเรียนการสอนไว้ว่า โรงเรียนเป็นเพียง สถาบันหนึ่งที่ทำหน้าที่ให้ความรู้แก่บุคคลเพื่อประกอบอาชีพ เนื่องจากความรู้ที่ประกอบอาชีพ นั้นจะต้องถ่ายทอดกันโดยใช้เวลานาน และต่อเนื่องกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายใน การประกอบอาชีพแต่ละอาชีพ บางอาชีพใช้เวลาถ่ายทอดไม่กี่ปี บางอาชีพใช้เวลาเป็นสิบ ๆ ปี และต้องชวนขยายหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และพร พ่วงกิม (2522 : 85 - 88) ได้ให้ข้อ

เสนอแนะว่าการสอนการเรียนวิชาเกษตรควรเน้นที่การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงให้มาก ควรได้ ฝึกปฏิบัติจริงทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำรวจและคัดเลือกทักษะทางการเกษตรที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในท้องถิ่นและตรงกับ ความสนใจของ ผู้เรียน เช่นเดียวกับ พนิต เข็มทอง (2523 : 18) ได้กล่าวไว้ว่าระบบการ เรียนการสอนวิชาเกษตร เป็นระบบย่อย ๆ ที่แตกออกมาจากระบบการเรียนการสอนเช่นเดียวกับการ เรียนการสอนวิชาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ฯลฯ จะมีข้อแตกต่างที่ตรงว่า ใน การเรียนการสอนวิชาเกษตรนั้นเราจะเน้นที่การปฏิบัติ คือผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรม (student activities) ซึ่งเป็นการปฏิบัติ ผลที่ได้จากการปฏิบัติในระหว่างเรียนจะกลายเป็นประสบการณ์

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรนั้นต้องยึดหลักการเรียนรู้ด้วยการกระทำ จริง (Learning by doing) และสิ่งที่ทำหรือปฏิบัตินั้นจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้ เรียนและสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ จึงจะทำให้การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรประสบผลสำเร็จ

5. การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

คำว่า "ทรัพยากรท้องถิ่น" มักเรียกต่างกันออกไป เช่น แหล่งความรู้ในชุมชน แหล่ง วิชาในชุมชน หรือสถานฝึกงานอาชีพที่มีความหมาย รวมถึงแหล่งวิทยากร สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ และวิทยากรท้องถิ่น ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของคำดังกล่าวไว้ดังนี้

เรื่อง เจริญชัย และเสรี ลาขโรจน์ (2525 : 265) ได้ให้ความหมายของทรัพยากรท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถเอื้ออำนวยให้เกิดผลต่อการสอนการเรียนได้ เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ตลอดจนบุคคลและองค์การต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อ การศึกษาของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ภิญญู ต้นติพิทยคุปต์ (2514 : 18) ได้ให้ความหมาย ไว้ว่า คือทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในชุมชน เป็นสิ่งที่มีค่าทางการศึกษาและอยู่ในขอบเขตที่โรงเรียน สามารถใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ ตลอดจนถึงตัวบุคคลด้วย และนิพนธ์ ศุขปรีดี (2518 : 67) ได้ ให้ความหมายว่า คือทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในชุมชนซึ่งครูหรือนักเรียนอาจนำมาใช้ประโยชน์ทาง การศึกษาได้ เช่น สถานที่ราชการ แม่น้ำ ลำธาร ฯลฯ และบุคคลที่โรงเรียนอาจเชิญมาเป็น วิทยากร หรือวิทยากรที่นักเรียนและครูออกไปสัมภาษณ์เยี่ยมเยียนเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง สิ่งต่าง ๆ และ บุคลากรในท้องถิ่นที่อยู่บริเวณรอบนอกโรงเรียน ซึ่งมีคุณค่าทางการศึกษาและอยู่ในขอบเขตที่ โรงเรียนสามารถใช้ประโยชน์ต่อการสอนการเรียน หรือนำนักเรียนไปฝึกงานและหาความรู้เพิ่ม เต็ม รวมทั้งเครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์ที่ได้จากท้องถิ่น

ความสำคัญและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น

ทรัพยากรท้องถิ่นมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมได้เป็นอย่างดี หากได้พิจารณาคัดเลือกอย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อเนื้อหาวิชา ดังที่ ลัดดา ศิลาน้อย (2531 : 76) ได้กล่าวถึง ความสำคัญและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนสนุกสนาน นักเรียนสนใจเพราะได้เรียนตามความต้องการ
2. ทำให้มีความรู้กว้างขวางขึ้น มีประสบการณ์ตามหลักสูตร และความมุ่งหมายของการศึกษา
3. เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถที่จะแก้ไขปรับปรุงท้องถิ่นของตนในอนาคต
4. ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะวิชาที่เรียนจากสภาพความเป็นจริง
5. ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เช่นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพราะท้องถิ่นเปรียบเสมือนเป็นห้องปฏิบัติการทางสังคมอันกว้างใหญ่
6. ช่วยให้การสอนการเรียนรู้เต็มไปด้วยความมีชีวิตชีวา ทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่ายอีกต่อไป
7. จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนเกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในการเป็นเจ้าของท้องถิ่นเห็นว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งท้องถิ่น และคิดว่าจะช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้ดีขึ้น
8. เป็นการเพิ่มพูนความสมบูรณ์เนื้อหาที่เรียนในห้องเรียน เพราะได้สังเกตเห็นสภาพที่เป็นจริงในท้องถิ่น ขณะเดียวกันยังเป็นการให้โอกาสแก่สังคมส่วนอื่นให้มีส่วนในการให้การศึกษาอีกด้วย
9. เป็นการให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมทั้งหลาย เพื่อให้มีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ จะได้ดำเนินชีวิตได้ดีในท้องถิ่นต่อไป
10. ฝึกการสังเกต ค้นคว้า การสืบสวนแก่นักเรียนได้ เพราะถือว่าการสังเกตเป็นช่องทางของการศึกษาที่สำคัญประการหนึ่งของมนุษย์ ที่จะนำมาซึ่งการสอบสวนค้นคว้าต่อไป
11. ฝึกความเข้าใจในชีวิต วัฒนธรรม และสังคมซึ่งกันและกัน ย่อมก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และความเข้าใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ

การจัดการสอนการเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวนั้นมักจะขึ้นอยู่กับครูเป็นสำคัญ เพราะครูเป็นผู้จัดการสอนการเรียนรู้โดยตรง และอยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดโดย

เฉพาะ ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรกรรม ซึ่งเป็นวิชาที่ต้องมีการปฏิบัติ ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่นักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสมรรถภาพ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2523 : 58) ซึ่งสอดคล้องกับลัดดา คิลาน้อย (2531 : 78) ที่ได้กล่าวว่า ครูจะต้องพยายามจัดประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้แก่เด็กได้เรียนโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงที่เป็นรูปธรรมมากกว่า

ประเภทของทรัพยากรท้องถิ่นที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

การจัดประเภทของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น อาจจัดได้หลายแบบด้วยกัน เช่น การแบ่งประเภทโดยการแยกออกเป็นเรื่อง คน เงิน วัสดุสิ่งของ กิจกรรม และสถานที่ ซึ่งเป็นวิธีแบ่งอย่างหนึ่ง หรืออาจแบ่งเป็นด้านกำลังทรัพย์ กำลังความคิดและสติปัญญา กำลังกายและแรงงาน การใช้สถานที่ต่าง ๆ การจัดแบ่งประเภทของแหล่งทรัพยากรท้องถิ่นอีกอย่างหนึ่ง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2525 : 156-157) ได้แบ่งแหล่งทรัพยากรออกเป็น 3 ประเภทด้วยกันดังนี้

1. วิทยากรในท้องถิ่น ได้แก่ ประชาชนหรือบุคคลประเภทต่างๆทั้งที่อยู่ในท้องถิ่นนั้นโดยเฉพาะ และบุคคลจากท้องถิ่นอื่นที่มาเยี่ยมเยียนหรือผู้ที่รับเชิญมาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนในบางโอกาส เช่น นักธุรกิจเกษตร นักวิชาการจากภาคเอกชน เจ้าหน้าที่ทางการเกษตร เกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ ครู-อาจารย์ภายในท้องถิ่น เจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม ผู้ทรงคุณวุฒิและประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ในท้องถิ่น

2. สถาบันในท้องถิ่น ได้แก่ องค์กรต่าง ๆ เช่น หน่วยงานทางการเกษตร สถานศึกษา ฟาร์มเอกชน โรงงานอุตสาหกรรมในท้องถิ่น วัด ห้องสมุดประชาชน เทศบาล

3. สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น ได้แก่ พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ เครื่องมือทางการเกษตร และสิ่งที่แสดงถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านต่าง ๆ สิ่งประดิษฐ์คิดค้น สิ่งที่มีมนุษย์ทำการปรับปรุง เช่น เครื่องมือไฮดรอลิก เครื่องจักรกลทางการเกษตร ที่นำเข้ามาใช้ในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งช่วยให้เรียนรู้ถึงความก้าวหน้าของมนุษย์ ช่วยให้เด็กเกิดจินตนาการ เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ทั้งด้านความคิดและสิ่งประดิษฐ์คิดค้น

จะเห็นได้ว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่โรงเรียนอาจคิดนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาของตนได้ทั้งสิ้น นอกจากนี้ เจริญ ปิยารมย์ (2523 : 17 - 18) ได้แบ่งประเภทของแหล่งความรู้ในชุมชนไว้ 3 ประเภทคือ ประเภทที่เกิดเองตามธรรมชาติ ประเภทที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ และประเภทที่เป็นมนุษย์

เอกรินทร์ อธิษฐาน (2552) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแหล่งความรู้ในชุมชนว่า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ประโยชน์จากวิทยากรในท้องถิ่น

ความรู้ทางการเกษตรครอบคลุมประสบการณ์ด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวางทำให้เกิดสาขาอาชีพเกษตรแยกย่อยไปมากมาย ครูเกษตรจึงไม่อาจที่จะรอบรู้ในทุกเรื่องอย่างเชี่ยวชาญได้ จึงต้องอาศัยวิทยากรทางการเกษตรเพื่อให้บทเรียนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการนำแหล่งความรู้สู่ห้องเรียน (ผ่องพรรณ เชื้อทอง 2531 : 113) วิชาเกษตรกรรมได้ชื่อว่าเป็นวิชาที่ใช้ประโยชน์จากวิทยากรในท้องถิ่นมากที่สุดเพราะในท้องถิ่นมีผู้เชี่ยวชาญทางอาชีพเกษตรเฉพาะอย่างหลายประเภท ดังที่ประเทือง ไบเนียม (2533 : 16) ได้แยกประเภทของวิทยากรในท้องถิ่นดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ นักวิชาการ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ครู-อาจารย์ จากวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตร เจ้าหน้าที่ประมง รวมถึงครู-อาจารย์ เกษตรจากโรงเรียนอื่น
2. เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานเอกชน ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากบริษัทต่าง ๆ เช่น บริษัทที่เกี่ยวข้องกับ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช อาหารสัตว์
3. เกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพเกษตร
4. เกษตรกรทั่วไปที่มีประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ โดยตรงหรืออาจเป็นตัวแทนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น สมาคมชาวไร่่อ้อย สหกรณ์โคนม
5. เยาวชนในภาคเกษตรกรรมนอกโรงเรียน เช่น ยุวเกษตรกรที่มีผลงานดีเด่น

การเชิญวิทยากรในท้องถิ่น

การเชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนมีความสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ดังที่ ประเทือง ไบเนียม (2533 : 16-17) ได้กล่าวถึงข้อคิดในการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียน ดังนี้

1. การกำหนดบทบาทของวิทยากรว่าจะเป็นผู้บรรยาย ผู้สาธิต ผู้ร่วมสนทนา หรืออื่นๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทของวิทยากร จำนวนวิทยากร
2. การกำหนดเวลาให้เหมาะสม
3. การเตรียมการร่วมกับวิทยากร ผู้สอนจำเป็นจะต้องเตรียมการร่วมกับวิทยากร ในเรื่อง จุดประสงค์ ขอบเขตของการให้ความรู้ และกำหนดเวลาที่ใช้
4. การเตรียมผู้เรียนจะต้องให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์ของการเชิญวิทยากร บทบาทและขอบเขตที่ผู้เรียนพึงมีส่วนร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. วัสดุฉายและเครื่องฉาย ได้แก่ สไลด์ ภาพโปร่งใส ภาพยนตร์และเครื่องฉายต่างๆ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เป็นต้น

3. โสตวัสดุและเครื่องมือ ได้แก่ แผ่นเสียง เทป เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียงและวิทยุ เป็นต้น

ซึ่งสอดคล้องกับที่พินิต เข็มทอง (2523 : 53) ได้แบ่งประเภทของสื่อการสอนวิชาเกษตร ออก 2 ประเภท คือ

1. วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถนำมาประกอบการสอนในห้องเรียนได้ หรือเพื่อนำมาสาธิต วัสดุอุปกรณ์ประเภทนี้ สามารถโยกย้ายเคลื่อนที่ไปมาได้ง่าย เช่น ตัวอย่างพืช ดิน ปุ๋ย เครื่องมือทางการเกษตรที่มีขนาดเล็ก เป็นต้น

2. วัสดุอุปกรณ์ที่ไม่สามารถนำมาประกอบการสอนในห้องเรียนได้ เพราะมีขนาดใหญ่เคลื่อนที่ได้ลำบาก เช่น ลักษณะของโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ บ่อปลา

จากการจัดแบ่งสื่อการสอนตามลักษณะดังกล่าว พบว่า เป็นสื่อการสอนประเภทของจริงในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมในห้องเรียนนอกจากใช้สื่อการสอนที่เป็นจริงแล้วเราสามารถนำสื่อประเภทต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นมาใช้ประกอบการสอนได้โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชาและความเหมาะสม

สุนันท์ ปัทมาคม (2523 : 20) ได้เสนอวิธีการจัดหาสื่อการเรียนการสอนมาใช้ทำได้โดยสรุปดังนี้

1. ผู้สอนจัดทำขึ้นเอง โดยใช้วัสดุภายในท้องถิ่น
2. ให้ผู้เรียนจัดทำขึ้น โดยอยู่ในคำแนะนำของผู้สอน
3. สื่อการสอนบางชนิดอาจยืมมาจากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการในท้องถิ่น

จะเห็นได้ว่า การจัดหาสื่อการเรียนการสอนมาใช้ในการจัดการสอนนั้น สามารถหาได้ง่ายในท้องถิ่น มีราคาถูก เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น และเป็นของจริง ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ตรง

ความหมายของการฝึกงาน

บุญธรรม จิตตอนันต์ (2521 : 111) กล่าวว่า วัฏว่า การฝึกงาน หมายถึง การศึกษาอย่างหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนหรือนักศึกษา ที่จบการศึกษาออกไปทำงานไม่ต้องเสียเวลามากนักในการที่จะใช้วิชาความรู้ที่เรียนมาให้เข้ากับงานหรือปรับตัวให้เข้ากับงานสอดคล้องกับ ปัญญา ธีรฤกษ์ (2520 : 110) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกงาน หรือฝึกประสบการณ์ไว้ว่าควร

แม้ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งนักเรียนหรือนักศึกษาไปฝึกหาประสบการณ์ในสถานประกอบการของรัฐบาลและเอกชนจริงๆ ซึ่งดำเนินงานโดยโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบร่วมกับหน่วยงานที่นักเรียนหรือนักศึกษาไปฝึกประสบการณ์ และมีครูเป็นผู้ประสานงานนิเทศและติดตามดูแลการทำงานตลอดจนควบคุมความประพฤติ ซึ่งผลการฝึกงานจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และไปพัฒนาทางด้านทักษะความรู้เจตคติทางด้านอาชีพให้ดีขึ้น พร้อมทั้งจะออกไปได้หลังจากจบการศึกษาไปแล้ว

สุทิน เนื้อทองอ่อน (2523 : 36) ได้กล่าวว่าการเรียนวิชาเกษตรแตกต่างจากเรียนวิชาอื่น เพราะว่าจะต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งมีชีวิต ธรรมชาติ ผู้ประกอบอาชีพเกษตรจึงต้องมีการฝึกงานเพื่อให้มีความรู้ ความอดทน ทักษะ และประสบการณ์อย่างเพียงพอ

จากความหมายของการฝึกงานดังที่หลายท่านได้กล่าวพอสรุปได้ว่า การฝึกงานเป็นโครงการให้การศึกษาและฝึกทักษะที่เกิดขึ้นร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับแหล่งวิทยากรสถานประกอบการทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะ ความรู้และประสบการณ์ พร้อมทั้งจะออกไปประกอบอาชีพในสังคมได้อย่างดี

วัตถุประสงค์ของการฝึกงาน

ปัญญา หิรัญรัมย์ (2521 : 110) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกหาประสบการณ์ในการทำงานไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์จริงจากงาน
2. เพื่อลดงบประมาณของโรงเรียนในการซื้ออุปกรณ์การเรียน
3. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถนำความรู้ที่ได้จากห้องเรียนไปใช้ในการ

ทำงาน

เช่นเดียวกับ บุญธรรม จิตต์อนันต์ (2521 : 113) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกหาประสบการณ์คือ

1. เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกงานภาคปฏิบัติเพิ่มขึ้น
2. เพื่อช่วยให้นักเรียนมีโอกาสออกไปสำรวจงานต่างๆ และช่วยในการตัดสินใจว่าจะเลือกประกอบอาชีพใด
3. เพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ และเจตคติ
4. เพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการหารายได้พิเศษ
5. เพื่อช่วยในการปรับตัวของนักเรียนที่มีปัญหาด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรม

โดยครูจะต้องเป็นทั้งทำหน้าที่ผู้สอน และผู้จัดการและผู้ประสานงานกับสถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ อีกด้วย ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ ในระดับมัธยมศึกษา

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการให้นักเรียนศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ ในระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2523

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของระเบียบ มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อกำหนดลักษณะของแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ ให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกศึกษาหาความรู้ หรือฝึกทักษะงานอาชีพนอกสถานศึกษาได้ตามความพอใจ ความถนัด และความต้องการ

2. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา การฝึกงานสำหรับวิชาอาชีพ ในสถานศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

วิธีการเลือกวิชาอาชีพและสถานที่ฝึกงานอาชีพ

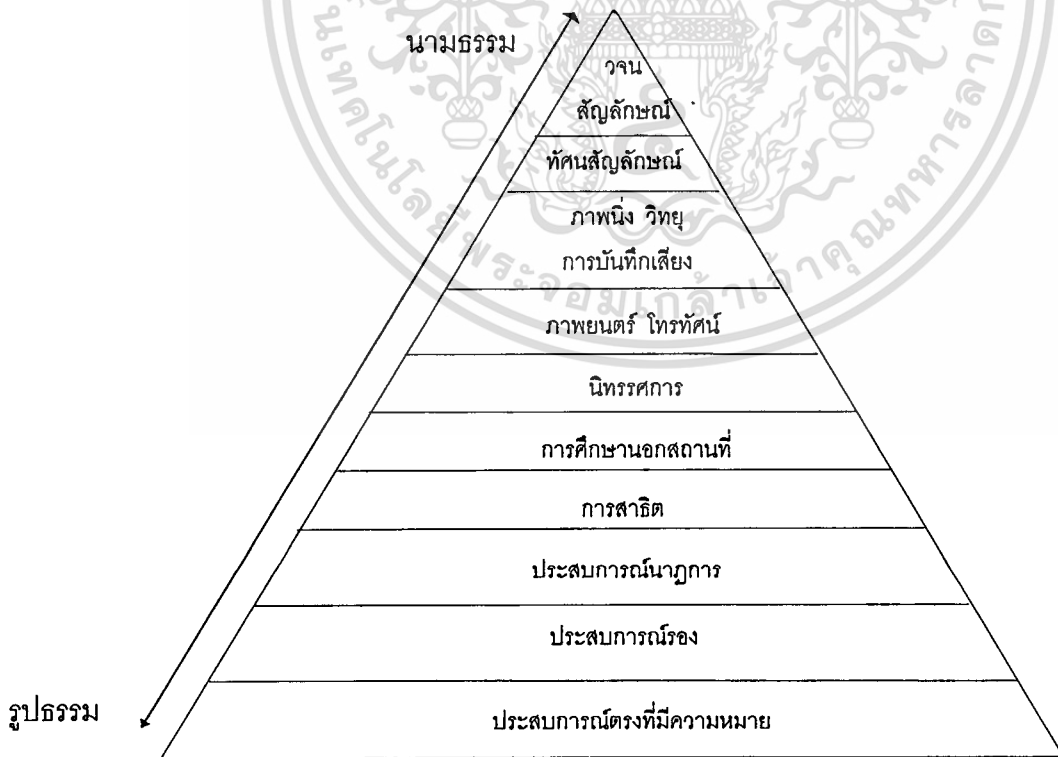
1. วิชาอาชีพที่จะเลือกจะต้องเป็นวิชา ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศแล้ว

2. ให้โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการเลือกสถานที่ฝึกงานอาชีพของนักเรียน" ประกอบด้วยครู อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิในทางอาชีพต่าง ๆ ตามจำนวนที่เห็นสมควร

คณะกรรมการที่มีหน้าที่ติดต่อกับ คัดเลือก จัดทำทะเบียนรายชื่อสถานฝึกงานอาชีพที่เห็นว่ามีเหมาะสมที่จะใช้เป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้และฝึกงานอาชีพของนักเรียน ตกลงเรื่องค่าใช้จ่ายหรือรายได้อันพึงมีของนักเรียน และวิธีการฝึกงานตามหลักสูตรกับสถานฝึกงานอาชีพและดำเนินการอื่นใดอันจะทำให้การฝึกงานอาชีพของนักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ แล้วเสนอให้กรมเจ้าสังกัด กรมที่ควบคุมโรงเรียนหรือจังหวัดแล้วแต่กรณีพิจารณาอนุมัติ (กรมวิชาการ 2533ข : ภาคผนวก 3 - 7)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การจัดสภาพการเรียนรู้การสอนของครู-อาจารย์เพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ครู-อาจารย์จำเป็นต้องเลือกกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะ พัฒนาการของเด็ก เพศ และวัย สำหรับการจัดการเรียนการสอน การเรียนโดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่น จะต้องพิจารณาความพร้อม ความสนใจของผู้เรียน อาจกระตุ้นด้วยการจูงใจซึ่งมีผลต่อการสอนมาก ครู-อาจารย์จะมีวิธีการจูงใจเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ซึ่งอาจทำได้โดยการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น เช่น การทัศนศึกษา การฝึกงาน หรือการใช้วิทยากรในท้องถิ่น และการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมในชั้นเรียนจำเป็นที่ครู-อาจารย์จะต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เช่น การใช้สื่อการสอนการเรียน ซึ่งทำในสิ่งที่เป็นามธรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ตามแนวคิดของ Edgar Dale (1969 : 107) กล่าวไว้ว่า มนุษย์จะเรียนรู้ได้ดีขึ้นหากการเรียนรู้นั้นเกิดจากประสบการณ์รูปธรรม และการเรียนรู้จะน้อยลงหากการเรียนรู้ นั้นเกิดจากประสบการณ์นามธรรม จึงได้จัดลำดับความเข้มข้นของประสบการณ์จากกรวยประสบการณ์ (cone of experiences) ดังภาพที่ 2



ภาพที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ หากท่านใดต้องการนำเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. สื่อที่ให้ประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือทำจริง ได้จับต้อง ลูบคลำ ลิ้มรส ดมกลิ่น จากสภาพความเป็นจริง
2. สื่อที่ให้ประสบการณ์รอง ได้แก่ สิ่งที่ทำจำลองขึ้นมาแทนของจริง
3. การแสดงละครหรือการสร้างสถานการณ์จำลอง
4. การสาธิต
5. การศึกษานอกสถานที่
6. นิทรรศการ
7. โทรทัศน์และภาพยนตร์
8. ภาพนิ่ง วิทยู และการบันทึกเสียง
9. ทัศนสัญลักษณ์ ได้แก่ พวงวิศดุกราฟฟิคทุกประเภท เช่น แผนภูมิ แผนสถิติ แผนภาพ ภาพโฆษณา แผนที่ การ์ตูน และสัญลักษณ์ต่างๆ
10. วจนสัญลักษณ์ ได้แก่ คำพูด คำบรรยาย หนังสือหรือเอกสารที่ใช้ตัวอักษรตัวเลข แทนความหมายของสิ่งต่าง ๆ

จากทฤษฎีของ Edgar Dale จะเห็นได้ว่า หากผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น เข้าใจมากขึ้น หากครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรกรรมสามารถหาประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียนได้ก็จะทำให้การเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เช่น หากสอนวิชาการผลิตสัตว์ ก็อาจจะนำเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์มาเป็นวิทยากรพิเศษ โดยอาจจะใช้พันธุ์สัตว์ที่กรมปศุสัตว์มีอยู่ เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง และอาจใช้สถานที่ของกรมปศุสัตว์หรือฟาร์มเอกชนที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงเรียน ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ดังนั้นการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ควรคำนึงถึงความเข้มข้นของประสบการณ์ที่จะสามารถจัดให้โดยคำนึงถึงความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ถ้าเป็นเรื่องที่สามารถจัดประสบการณ์ตรงได้ก็ควรทำ แต่ถ้าไม่สามารถทำได้ก็ให้จัดประสบการณ์รองลงไป ขึ้นอยู่กับลักษณะเนื้อหา ความยากง่าย และวัยของผู้เรียน

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปรีชา ตราตถารทิพย์ (2522 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูเกษตรและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเพื่อการศึกษาด้านเกษตรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 12 พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาได้เน้นการฝึกปฏิบัติหนักไปทางด้านพืชมากกว่าสัตว์ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ที่ดินในโรงเรียนมัธยมศึกษาปรากฏว่าได้ผลคุ้มค่า การขาดแคลนน้ำเป็นปัญหาสำคัญยิ่ง เครื่องมือเครื่องใช้ในการเตรียมพื้นที่ ส่วนมากใช้เครื่องมือประเภทแรงคน ซึ่งสอดคล้องกับ นพรัตน์ จำลองพันธ์ (2522 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกษตรและผู้บริหารเกี่ยวกับ การใช้ที่ดินทางการเกษตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 พบว่าครูเกษตรและผู้บริหารส่วนใหญ่มีความสนใจในการเกษตรและเห็นว่า ควรเน้นในเรื่องการปฏิบัติเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพตรงและทักษะทางเกษตรอย่างแท้จริง ที่ดินของโรงเรียนใช้ประกอบการสอนวิชา เกษตรกรรม มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่จัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับการใช้ดินในทางฝึกปฏิบัติ ทางด้านพืชและทางด้านสัตว์ เช่นเดียวกับพิทยา ขวัญทอง (2523 : 11-16) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการสอนวิชาเกษตรกรรมใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนได้รับการสนับสนุน การสอนเกษตรน้อย ทำให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปไม่ได้ตามต้องการ โรงเรียนส่วนใหญ่มักมองข้ามค่าใช้จ่ายการสอนวิชาเกษตร เงินบำรุงการศึกษาและเงินงบประมาณค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ มักจะถูกนำไปใช้ทางด้านอื่น ๆ และโรงเรียนยังขาดความพร้อมในการจัดการเรียน การสอนวิชาเกษตรกรรม

ผัสพร พุดธิพานิช (2523 : 44) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดกาญจนบุรี เกี่ยวกับวิชาการงานและอาชีพ ตามแนวหลักสูตรมัธยม ศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 พบว่า สาเหตุที่ทำให้การสอนทางด้านวิชาอาชีพไม่ได้ผลเท่า ที่ควรตามความเห็นของผู้ปกครองเพราะอุปกรณ์การสอนยังไม่พร้อม นักเรียนไม่สนใจมากนัก ครูมีความชำนาญน้อย ขาดครูทางด้านวิชาอาชีพหลายสาขา ไม่มีการปรึกษาระหว่างท้องถิ่น กับโรงเรียน ให้เรียนวิชาสามัญมากแต่วิชาชีพน้อย วิชาที่เปิดสอนไม่เหมาะสมกับท้องถิ่นและ รัฐบาลไม่ส่งเสริมจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพงพิศ ทะคง และศุภลักษณ์ คูหาทอง (2524 : 3) ได้ศึกษาถึงสภาพปัญหาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 พบว่าใน ด้านการบริหารปัญหาค่อนข้างหนักมากที่ต้องแก้ไขคือ ปัญหางบประมาณดำเนินการไม่เพียงพอ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของพรพิมพ์ นิพัทธ์สุขกิจ (2525 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการ จัดการสอนการเรียนวิชาเกษตรกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขต การศึกษา 6 พบว่า การสอนวิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประสบปัญหาและ อุปสรรคหลายประการโดยที่หัวหน้าหมวดวิชาเกษตรกรรมและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้อง กัน เช่น ขาดวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ขาดครู-อาจารย์เกษตร ขาดพื้นที่ในการ ฝึกปฏิบัติงานเกษตรของนักเรียน ขาดงบประมาณ เช่นเดียวกับนพคุณ ศิริวรรณ และคณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2537 : 69-70) ได้ศึกษาด้านความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จากการศึกษพบว่า ห้องเรียน สถานที่เรียนยังไม่ได้รับการพัฒนา หรือไม่เหมาะสมต่อการเรียนการสอน การวางแผนจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรมีปัญหาเพราะพื้นที่และบริเวณ ตลอดจนอาคารสถานที่ในโรงเรียนรวมถึงสิ่งแวดล้อม ไม่เหมาะสมในการทำการเกษตร และตำรา เอกสารทางวิชาการเกษตรสำหรับครู-อาจารย์และนักเรียนมีปริมาณไม่เพียงพอ คณะครู-อาจารย์ของโรงเรียนยังเล็งเห็นความจำเป็นและความสำคัญของการเกษตร ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการสอนวิชาเกษตรของโรงเรียนยังไม่พร้อม และสุวิทย์ ศิลปสุวรรณ (2533:99) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อประกอบอาชีพอิสระเกษตรกรรมตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 จากการศึกษพบว่า มีโรงเรียนจำนวนกว่าครึ่งเล็กน้อยได้รับงบประมาณในการจัดแผนการเรียนน้อยกว่า 20,000 บาท/ปี ซึ่งเกือบ 2 ใน 3 ไม่มีความเพียงพอในงบประมาณที่ได้รับ

สงบ ลักษณะ (2524 : 23-26) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการจัดการเรียนวิชาอาชีพและการใช้แหล่งวิทยากรและสถานประกอบการตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 2521 พบว่าโรงเรียนที่จัดให้นักเรียนไปฝึกงานอาชีพนอกโรงเรียน นักเรียนส่วนมากใช้วิธีฝึกงานอาชีพกับผู้ปกครองของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ อูษา เหมตะศิลป์ (2524 : 15-21) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในการส่งนักศึกษาออกฝึกงานนอกสถานที่ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 พบว่า หมวดวิชาอาชีพโรงเรียนส่วนใหญ่เปิดสอนวิชาอาชีพหมวดเกษตรกรรม คหกรรม และช่างอุตสาหกรรม ตามลำดับปัญหา ในการสอนวิชาอาชีพเรียงตามลำดับ คือ ขาดสถานที่ฝึกงาน ขาดวัสดุอุปกรณ์และขาดครูผู้สอนวิชาอาชีพ

กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2525 : 17-18) ได้ศึกษาถึงสถานภาพของการจัดการแผนการเรียนวิชาอาชีพและการใช้แหล่งวิทยากร สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ด้านความพร้อมของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนที่เปิดสอนวิชาอาชีพยังขาดห้องฝึกงาน ขาดวัสดุอุปกรณ์ทางวิชาอาชีพ ขาดครูผู้สอนวิชาอาชีพ ขาดครูแนะแนว ไม่มีค่าใช้จ่ายในการพานักเรียนไปฝึกงานนอกโรงเรียน ขาดกำลังใจในการนิเทศ ขาดการประสานกับสถานฝึกงานอาชีพ ขาดความรู้ในวิธีการจัดการเรียน และขาดความเข้าใจในวิชาอาชีพ และยังพบว่าโรงเรียนขาดสถานฝึกงานอาชีพนอกโรงเรียนขาดความสะดวกในการเดินทางไปใช้สถานฝึกงานอาชีพ และไม่ได้รับความร่วมมือจากสถานฝึกงานอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจริญ ปิยารมย์ (2523 : 113) พบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาเหตุที่ครู-อาจารย์ไม่ใช้แหล่งความรู้ในชุมชน เนื่องจากต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง และมีปัญหาในการใช้แหล่งวิทยาการในเรื่องไม่มียานพาหนะ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้วิทยาการ ของวินัย จันทรวงศ์ (2526 : 37) และนิยม ชูชื่น (2526 : 87) ซึ่งกล่าวไว้ว่า การใช้วิทยาการในท้องถิ่นมีปัญหามากในเรื่องค่าใช้จ่ายและเวลารว่างของวิทยาการ

นางเยาว์ คลังวิจิตร (2525 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการสอนวิชาเกษตรกรรมตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 12 พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีการจัดการสอนทั้งวิชาการงานเกษตรและอาชีพเกษตรสภาพทั่วไปของโรงเรียนเกี่ยวกับแหล่งน้ำ พื้นน้ำ สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์สำหรับการจัดการสอนวิชาเกษตรกรรม โรงเรียนยังไม่พร้อมซึ่งเป็นปัญหาในการจัดการสอนของครู-อาจารย์เกษตร นอกจากนี้ ครู-อาจารย์เกษตรยังมีปัญหาในด้านงบประมาณ และสวัสดิการในการนิเทศหรือติดตามประเมินผลการฝึกงานของนักเรียนด้วย

วารุณี แสงอรุณ (2526 : 66-67) ได้ทำการวิจัยเรื่องทักษะเกษตรตามความต้องการของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดราชบุรี พบว่า การฝึกปฏิบัติทักษะเกษตรนักเรียนทำทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน สำหรับการออกไปฝึกปฏิบัติ ตามแหล่งประกอบการอิสระหรือตามหน่วยงานราชการนักเรียนไม่ค่อยได้ปฏิบัติ อาจเป็นเพราะว่าสถานประกอบการหรือหน่วยงานนั้นตั้งอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนมากไม่สะดวกในการพานักเรียนไป อีกทั้งขาดเงินอุดหนุนจึงทำให้โรงเรียนไม่สามารถจัดให้นักเรียนได้

บุญเสริม สุริยา (2532 : 67-87) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการสอนการเรียนวิชาอาชีพท้องถิ่นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ในโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เขตการศึกษา 5 พบว่าผู้บริหารและครู-อาจารย์ประสบปัญหาไม่แตกต่างกัน คือ ด้านผู้สอนมีจำนวนน้อย รับผิดชอบงานหลายด้าน ผู้เรียนมีฐานะยากจน วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ คุณภาพต่ำ งบประมาณได้รับน้อย ขาดงบประมาณด้านการนิเทศ ติดตามผลการฝึกงานและสถานฝึกงานนอกโรงเรียนมีจำนวนน้อย

จิตรา กังแฮ (2533 : 99) ได้ศึกษาถึงสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมแบบกึ่งระบบโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรมสามัญศึกษา พบว่าชุมชนมีสถานประกอบอาชีพอิสระ สถานประกอบการและแหล่งวิทยาการในการฝึกปฏิบัติงานน้อยและไม่สะดวกในการใช้แหล่งฝึกงานนอกโรงเรียน และไม่ได้ได้รับความร่วมมือ จากสถานประกอบอาชีพอิสระ สถานประกอบการและแหล่งวิทยาการ ซึ่งสอดคล้องกับประเทือง ไบเนียม (2533 : 177) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตการศึกษา 5 พบว่า ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้แหล่งวิทยาการท้องถิ่น สถานประกอบการและวิทยากรท้องถิ่น ประกอบการสอนวิชาเกษตรกรรม เนื่องจากปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย ขาดพาหนะในการเดินทาง และขาดสถานฝึกงาน

ศิริรัตน์ ฉัตรศิรินทร (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงสภาพและปัญหาการใช้แผนการเรียนวิชาอาชีพ 1 กลุ่มวิชาเกษตรกรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนยังขาดพื้นที่สำหรับการเกษตร สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมขนาดงบประมาณและการสนับสนุน ในการนิเทศการฝึกงานของนักเรียนและการทำโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศ นักเรียนมีความต้องการให้มีครูสอนวิชานี้หลาย ๆ คน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนาฏ วรรณระวาสิน (2528 : 81-84) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกลุ่มวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตบางเขน สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่า นักเรียนต้องการวิทยากรจากภายนอก เพราะมีความถนัดและความชำนาญเฉพาะเรื่องดี จะสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีกว่ามีคนเดียวหรือน้อยคน ครูผู้สอนควรให้ความสนใจและแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในการสอนการเรียนวิชานี้ ให้ใกล้ชิดและเป็นกันเองมากขึ้น รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อแสดงถึงความเป็นกันเองและเป็นการปรับปรุงการสอนการเรียนให้ดีขึ้น

นอกจากนี้ วสันต์ ภูวธรรมเพ็ญ (2531 : 43-44) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพืชสวนระดับของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครสวรรค์ จากการศึกษาพบว่านักเรียนส่วนมากต้องการให้โรงเรียนจัดสถานที่ประกอบการเรียนการสอนโดยตรงเพื่อทำให้นักเรียนมีทักษะเพิ่มมากขึ้น เกิดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสามารถนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่นของตนได้

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ประสบปัญหาทั้งในด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร และการร่วมมือกันจัดการศึกษาเกษตรระหว่างโรงเรียนกับท้องถิ่น เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมส่วนใหญ่เกิดปัญหาจากความไม่พร้อมของโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนควรร่วมมือกับท้องถิ่นในการใช้ทรัพยากรของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เช่น แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ ตลอดจนวิทยากรในท้องถิ่น เพื่อจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาถึงการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้าหมวดเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 จำนวน 164 คน จาก 164 โรงเรียน ใน 8 จังหวัดภาคตะวันออก

ตารางที่ 1

จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 12 จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา
1. ชลบุรี	31
2. จันทบุรี	19
3. ฉะเชิงเทรา	31
4. ตราด	13
5. นครนายก	11
6. ปราจีนบุรี	23
7. ระยอง	18
8. สระแก้ว	18
รวม	164

ที่มา : กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2539

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดขอบเขตและประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้

2. ร่างแบบสอบถาม แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และตรงตามวัตถุประสงค์ แล้วนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา สถานที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน ประเภทวิชาเกษตรกรรมที่มีการเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ระดับมัธยมศึกษา ปัญหา-อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

3. การตรวจสอบ / ทดสอบเครื่องมือ

แบบสอบถามนี้เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาได้ผ่านการพิจารณาคุณภาพดังต่อไปนี้

1. ได้นำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมที่จะใช้แบบสอบถาม พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ดังรายนามในภาคผนวก ข)

2. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้เพื่อหาความเข้าใจของภาษากับหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 จำนวน 10 โรงเรียน เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วนำมาแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่งไปยังผู้อำนวยการสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ทั้ง 8 จังหวัด ในเขตการศึกษา 12 เพื่อขอความร่วมมือให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในกรณีที่โรงเรียนอยู่ใกล้ และอีกบางส่วนผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความร่วมมือ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียน และให้ส่งกลับทางไปรษณีย์มายังผู้วิจัย โดยส่งแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 164 ชุด ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนจำนวน 132 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.4

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC* (statistical package for social science personal computer plus) แล้วนำเสนอผลงานในรูปแบบตาราง และแปลผลโดยการบรรยายดังนี้

1. นำข้อมูลเกี่ยวกับพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. นำข้อมูลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา สถานที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน ประเภทวิชาเกษตรกรรมที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย มาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. นำข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม มาหาค่าร้อยละ

4. หาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม กับขนาดของโรงเรียน สถานที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน โดยวิเคราะห์ด้วยค่า Chi-square

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประเภท วิชาเกษตรกรรมที่จัดสอนในระดับมัธยมศึกษา การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมกับขนาดของโรงเรียน สถานที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน และขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2

ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

รายการ	จำนวน (N = 132)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	99	75.0
หญิง	33	25.0
อายุ		
น้อยกว่า 35 ปี	40	30.3
35 - 40 ปี	45	34.1
มากกว่า 40 ปี	47	35.6
สูงสุด 53 ปี		
ต่ำสุด 24 ปี		
เฉลี่ย 37.9 ปี		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.4		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 132)	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
โสด	24	18.2
สมรส	108	81.8
อายุราชการ		
น้อยกว่า 5 ปี	21	15.9
5 - 10 ปี	28	21.2
11 - 15 ปี	15	11.4
มากกว่า 15 ปี	68	51.5
สูงสุด 30 ปี		
ต่ำสุด 1 ปี		
เฉลี่ย 13.8 ปี		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.34		
ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตรกรรม		
น้อยกว่า 5 ปี	27	20.5
5 - 10 ปี	27	20.5
11 - 15 ปี	16	12.1
มากกว่า 15 ปี	62	46.9
สูงสุด 30 ปี		
ต่ำสุด 1 ปี		
เฉลี่ย 12.8 ปี		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.81		
ระดับการศึกษาสูงสุด		
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	6	4.6
ปริญญาตรี	122	92.4
สูงกว่าปริญญาตรี	4	3.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 132)	ร้อยละ
อัตราเงินเดือนปัจจุบัน		
น้อยกว่า 10,000 บาท	45	34.1
10,001 - 15,000 บาท	47	35.6
มากกว่า 15,000 บาทขึ้นไป	40	30.3
สูงสุด 19,920 บาท		
ต่ำสุด 6,360 บาท		
เฉลี่ย 12,048 บาท		
เงินประจำตำแหน่ง		
มี	1	0.8
ไม่มี	131	99.2
รายได้นอกเหนือจากเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง		
มี	22	16.7
ไม่มี	110	83.3
ตำแหน่งทางวิชาการ		
อาจารย์ 1	28	21.2
อาจารย์ 2	104	78.8
อาจารย์ 3	-	-
หน้าที่อื่นนอกเหนือจากงานสอนวิชาเกษตรกรรม		
มี	116	87.9
ไม่มี	16	12.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าหมวดเกษตรกรรม จากการศึกษาพบว่า หัวหน้าหมวดเกษตรกรรมส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวนถึงร้อยละ 75.0 หัวหน้าหมวดเกษตรกรรมมีอายุเฉลี่ย 37.9 ปี โดยมีอายุสูงสุด 53 ปี อายุต่ำสุด 24 ปี โดยคิดเป็นร้อยละได้ดังนี้ อายุ 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 35.6 อายุ 35 - 40 ปี ร้อยละ 34.1 และอายุน้อยกว่า 35 ปี ร้อยละ 30.3 ตามลำดับ

หัวหน้าหมวดเกษตรกรรมมีอายุราชการเฉลี่ย 13.8 ปี โดยมีอายุราชการสูงสุด 30 ปี อายุราชการต่ำสุด 1 ปี ส่วนใหญ่มีอายุราชการมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.5 หัวหน้าหมวดเกษตรกรรมมีประสบการณ์การสอนวิชาเกษตรกรรมเฉลี่ย 12.8 ปี โดยมีประสบการณ์การสอนวิชาเกษตรกรรมสูงสุด 30 ปี ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตรกรรมต่ำสุด 1 ปี คิดเป็นร้อยละดังนี้ ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตรกรรมมากกว่า 15 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.9 ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตรกรรมน้อยกว่า 5 ปี และ 5 - 10 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 20.5 และประสบการณ์การสอนวิชาเกษตรกรรม 11 - 15 ปี มีจำนวนเพียงร้อยละ 12.1

ในด้านระดับการศึกษาหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมเกือบทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 92.4 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวนเพียงร้อยละ 4.6 และร้อยละ 3.0 ตามลำดับ หัวหน้าหมวดเกษตรกรรมมีอัตราเงินเดือนเฉลี่ย 12,048 บาท โดยมีอัตราเงินเดือนสูงสุด 19,920 บาท อัตราเงินเดือนต่ำสุด 6,360 บาท คิดเป็นร้อยละดังนี้ อัตราเงินเดือน 10,001 - 15,000 บาท ร้อยละ 36.5 อัตราเงินเดือนน้อยกว่า 10,000 ร้อยละ 34.1 และอัตราเงินมากกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 30.3 ตามลำดับ ด้านเงินประจำตำแหน่งของหัวหน้าหมวดเกษตรกรรม พบว่า มีหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ที่มีเงินประจำตำแหน่งและหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมส่วนใหญ่มีจำนวนถึงร้อยละ 83.3 ไม่มีรายได้นอกเหนือจากเงินเดือน

หัวหน้าหมวดเกษตรกรรมส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ 2 มีจำนวนมากถึงร้อยละ 78.8 รองลงมาคือ ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ 1 ร้อยละ 21.2 โดยไม่มีหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมท่านใดที่มีตำแหน่งทางวิชาการถึงระดับอาจารย์ 3 เลย และหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมส่วนใหญ่มีหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากงานสอนวิชาเกษตรกรรม มีจำนวนถึงร้อยละ 87.9

ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ตารางที่ 3

ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

รายการ	จำนวน (N = 132)	ร้อยละ
จังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม		
ชลบุรี	27	20.5
ฉะเชิงเทรา	26	19.8
ปราจีนบุรี	18	13.6
จันทบุรี	15	11.4
ระยอง	13	9.8
สระแก้ว	13	9.8
ตราด	11	8.3
นครนายก	9	6.8
ขนาดของโรงเรียน		
ใหญ่ (รวมใหญ่พิเศษ)	40	30.3
กลาง	45	34.1
เล็ก	47	35.6
จำนวนครู - อาจารย์ในโรงเรียน		
น้อยกว่า 20 คน	34	25.8
20 - 45 คน	51	38.6
46 - 60 คน	13	9.8
มากกว่า 60 คน	34	25.8
สูงสุด 200 คน		
ต่ำสุด 6 คน		
เฉลี่ย 48.1 คน		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 41.0		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 132)	ร้อยละ
จำนวนครู – อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียน		
น้อยกว่า 3 คน	107	81.1
3 - 4 คน	18	13.6
มากกว่า 4 คน	7	5.3
สูงสุด 8 คน		
ต่ำสุด 1 คน		
เฉลี่ย 1.8 คน		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.2		
ระดับการศึกษาสูงสุดที่เปิดสอน		
มัธยมศึกษาตอนต้น	17	12.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย	115	87.1
ลักษณะของโรงเรียน		
ชาย	1	0.8
หญิง	3	2.3
สหศึกษา	128	96.9
สถานที่ตั้งของโรงเรียน		
ในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล	55	41.7
นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	77	58.3
ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน		
น้อยกว่า 40 ไร่	50	37.9
40 - 70 ไร่	42	31.8
มากกว่า 70 ไร่	40	30.3
สูงสุด 111 ไร่		
ต่ำสุด 12 ไร่		
เฉลี่ย 49.5 ไร่		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N = 132)	ร้อยละ
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 24.7		
ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน		
1 - 5 ไร่	68	51.5
6 - 10 ไร่	64	48.5
สูงสุด 10.0 ไร่		
ต่ำสุด 1.0 ไร่		
เฉลี่ย 4.9 ไร่		
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.5		
การจัดกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับท้องถิ่น ในปีการศึกษา 2539		
มากกว่า 5 ครั้ง	36	27.3
1 - 5 ครั้ง	71	53.8
ไม่ได้จัดกิจกรรมเลย	25	18.9
วิชาเกษตรกรรมที่มีการเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
เฉพาะวิชาการงาน (เกษตร)	17	12.9
เฉพาะวิชาอาชีพ (เกษตร)	7	5.3
วิชาการงาน (เกษตร) และวิชาอาชีพ (เกษตร)	107	81.0
ไม่เปิดสอนวิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	1	0.8
วิชาเกษตรกรรมที่มีการเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		
เฉพาะวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ (เกษตร)	24	18.2
เฉพาะวิชาอาชีพเกษตร (เลือกเสรี)	21	15.9
วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ (เกษตร) และวิชาอาชีพเกษตร (เลือกเสรี)	26	19.7
ไม่เปิดสอนวิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	44	33.3
โรงเรียนไม่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	17	12.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตอบแบบสอบถามตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรีมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ จังหวัดฉะเชิงเทรา คิดเป็นร้อยละ 20.5 และ 19.8 ตามลำดับ ส่วนในจังหวัดอื่น ๆ เรียงตาม ลำดับดังนี้ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดสระแก้ว จังหวัดตราด และจังหวัดนครนายก คิดเป็นร้อยละ 13.6, 11.4, 9.8, 9.8, 8.3 และ 6.8 ตามลำดับ

ขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษามีการแบ่งตามเกณฑ์กรมสามัญศึกษา โดยมีจำนวน ใกล้เคียงกันดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 35.6 โรงเรียนขนาดกลาง ร้อยละ 34.1 และ โรงเรียนขนาดใหญ่ ร้อยละ 30.3 ตามลำดับ โรงเรียนมัศึกษามีครู-อาจารย์ในโรงเรียน เฉลี่ย 48.1 มีครู-อาจารย์ในโรงเรียนสูงสุด 200 คน ครู-อาจารย์ในโรงเรียนต่ำสุด 6 คน คิดเป็น ร้อยละดังนี้ ครู-อาจารย์ในโรงเรียน 20 - 45 คน มีจำนวนมากเป็นลำดับแรก คิดเป็นร้อยละ 38.6 ส่วนครู-อาจารย์ในโรงเรียนน้อยกว่า 20 คน และมากกว่า 60 คน มีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 25.8 และครู-อาจารย์ในโรงเรียน 46 - 60 คน มีเพียงร้อยละ 9.8 เท่านั้น

จำนวนครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนเฉลี่ย 1.8 คน มีครู-อาจารย์ที่ สอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนมีจำนวนสูงสุด 8 คน ต่ำสุด 1 คน คิดเป็นร้อยละดังนี้ ครู- อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนน้อยกว่า 3 คน มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 81.1 จำนวน 3 - 4 คน ร้อยละ 13.6 ส่วนจำนวนมากกว่า 4 คน มีน้อยมากเพียงร้อยละ 5.3 เท่านั้น

โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนถึง ร้อยละ 87.1 โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาเปิดสอนในลักษณะของโรงเรียนสหศึกษามากที่สุด จำนวนถึงร้อยละ 96.9 มีเพียง 3 โรงเรียนที่เปิดสอนในลักษณะโรงเรียนหญิง คิดเป็นร้อยละ 2.3 และมีเพียง 1 โรงเรียนเท่านั้นที่เปิดสอนในลักษณะโรงเรียนชาย คิดเป็นร้อยละ 0.8

ในด้านสถานที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่นอก เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ร้อยละ 58.3 และโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือ สุขาภิบาล ร้อยละ 41.7 ตามลำดับ

โรงเรียนมัศึกษามีขนาดพื้นที่ของโรงเรียนเฉลี่ย 49 ไร่ โดยมีขนาดพื้นที่ของ โรงเรียนสูงสุด 111 ไร่ ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนต่ำสุด 12 ไร่ คิดเป็นร้อยละดังนี้ ขนาดพื้นที่ ของโรงเรียนน้อยกว่า 40 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.9 ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน 40 - 70 ไร่ ร้อยละ 31.8 และขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมากกว่า 70 ไร่ ร้อยละ 30.3 ตามลำดับ ด้านขนาดพื้นที่ทำ การเกษตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนเฉลี่ย 4.9 ไร่ โดยมีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรสูงสุด 10 ไร่ ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนต่ำสุด 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไร่ คิดเป็นร้อยละดังนี้ ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร 1 - 5 ไร่ ร้อยละ 51.5 และขนาดพื้นที่ทำการเกษตร 6 - 10 ไร่ ร้อยละ 48.5 ตามลำดับ

การจัดกิจกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาร่วมกับท้องถิ่น ในปีการศึกษา 2539 พบว่า ส่วนใหญ่จัดกิจกรรม 1 - 5 ครั้งต่อปี มีจำนวนถึงร้อยละ 53.8 จัดกิจกรรมมากกว่า 5 ครั้งต่อปี ร้อยละ 27.3 และไม่ได้จัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นเลย ร้อยละ 18.9 ตามลำดับ

ด้านวิชาเกษตรกรรมที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาเปิดสอนทั้งวิชาการงาน (เกษตร) และวิชาอาชีพ (เกษตร) มีจำนวนมากถึงร้อยละ 81.0 ส่วนโรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะวิชาการงาน (เกษตร) และเปิดสอนเฉพาะวิชาอาชีพ (เกษตร) มีจำนวนเพียงร้อยละ 12.9 และร้อยละ 5.3 รวมมีโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนวิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวนมากถึง 131 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 99.2 และมีเพียง 1 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 0.8 เท่านั้น ที่ไม่เปิดสอนวิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา เปิดสอนทั้งวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ (เกษตร) และวิชาอาชีพเกษตร (เลือกเสรี) ร้อยละ 19.7 โรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ (เกษตร) และเปิดสอนเฉพาะวิชาอาชีพเกษตร (เลือกเสรี) มีจำนวนร้อยละ 18.2 และร้อยละ 15.9 รวมมีโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนวิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 71 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 53.8 โดยมีโรงเรียนที่ไม่เปิดสอนวิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 33.3 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียน
มัธยมศึกษา

ตารางที่ 4

การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทวิทยากรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอน
วิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 12

ลำดับที่	ประเภทของวิทยากรในท้องถิ่น	จำนวน (N=132)	ร้อยละ
1	เกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ	79	59.8
2	เจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร	70	53.0
3	ครู – อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่น	59	44.7
4	นักธุรกิจเกษตร	41	31.1
5	นักวิชาการจากภาคเอกชน	38	28.8

ตารางที่ 4 แสดงการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทวิทยากรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยวิทยากรในท้องถิ่นแบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร นักวิชาการจากภาคเอกชน นักธุรกิจเกษตร เกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ และครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่น จากการศึกษพบว่า มีการใช้วิทยากรในท้องถิ่นประเภทเกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จมากเป็นลำดับแรก คิดเป็นร้อยละ 59.8 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร ร้อยละ 53.0 ครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่น ร้อยละ 44.7 นักธุรกิจเกษตร ร้อยละ 31.1 และลำดับสุดท้ายคือนักวิชาการจากภาคเอกชน ร้อยละ 28.8

ตารางที่ 5

การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา

เขตการศึกษา 12

ลำดับที่	ประเภทของสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น	จำนวน (N=132)	ร้อยละ
1	หน่วยงานทางการเกษตร	65	49.2
2	สถานศึกษาในท้องถิ่น	61	46.2
3	ฟาร์มเอกชนหรือกิจการในครอบครัว	59	44.7
4	โรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่)	49	37.1

ตารางที่ 5 แสดงการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ หน่วยงานทางการเกษตร สถานศึกษาในท้องถิ่น ฟาร์มเอกชนหรือกิจการในครอบครัว และโรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่) จากการศึกษาพบว่า มีการใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น ประเภทหน่วยงานทางการเกษตร มากเป็นลำดับแรก คิดเป็นร้อยละ 49.2 รองลงมาคือ สถานศึกษาในท้องถิ่น ร้อยละ 46.2 ฟาร์มเอกชนหรือกิจการในครอบครัว ร้อยละ 44.7 และลำดับสุดท้ายคือ โรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่) ร้อยละ 37.1

ตารางที่ 6

การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน
 วิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
 เขตการศึกษา 12

ลำดับที่	ประเภทของสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น	จำนวน (N=132)	ร้อยละ
1	พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์	123	93.2
1	วัสดุทางการเกษตร	123	93.2
3	เครื่องมือทางการเกษตร	121	91.1
4	เครื่องมือไสตท์ศนูปรกรณ์	103	78.0
5	เครื่องจักรกลทางการเกษตร	63	44.7

ตารางที่ 6 แสดงการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น แบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่ เครื่องมือทางการเกษตร เครื่องมือไสตท์ศนูปรกรณ์ เครื่องจักรกลทางการเกษตร พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ และวัสดุทางการเกษตร จากการศึกษาพบว่า มีการใช้สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมมากเป็นลำดับแรกเท่ากันทั้ง 2 ประเภท ได้แก่ พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ และวัสดุทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 93.2 รองลงมาคือ เครื่องมือทางการเกษตร ร้อยละ 91.7 เครื่องมือไสตท์ศนูปรกรณ์ ร้อยละ 78.0 และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ร้อยละ 44.7

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน
 วิชาเกษตรกรรมกับขนาดของโรงเรียน

ตารางที่ 7

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทวิทยากรในท้องถิ่น
 ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ขนาดของโรงเรียน การใช้ วิทยากรในท้องถิ่น	ใหญ่ (N = 40)		กลาง (N = 45)		เล็ก (N = 47)		χ^2
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร							
ใช่	24	60.0	28	62.2	18	38.3	6.402*
ไม่ใช่	16	40.0	17	37.8	29	61.7	
นักวิชาการจากภาคเอกชน							
ใช่	14	35.0	15	33.3	9	19.1	3.337
ไม่ใช่	26	65.0	30	66.7	38	80.9	
นักธุรกิจเกษตร							
ใช่	13	32.5	17	37.8	11	23.4	2.274
ไม่ใช่	27	67.5	28	62.2	36	76.6	
เกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ							
ใช่	27	67.5	28	62.2	24	51.1	2.589
ไม่ใช่	13	32.5	17	37.8	23	48.9	
ครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่น							
ใช่	19	47.5	24	53.3	16	34.0	3.643
ไม่ใช่	21	52.2	21	46.7	31	66.0	

* P < 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทวิทยากรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ค่าไคสแควร์แสดงว่ามีเฉพาะเรื่องการใช้วิทยากรในท้องถิ่น ประเภทเจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตรเพียงเรื่องเดียวเท่านั้น ที่ขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ขนาดของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้วิทยากรในท้องถิ่น ประเภทเจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ส่วนการใช้วิทยากรในท้องถิ่นประเภทอื่น ๆ ยอมรับสมมติฐานที่ว่า ขนาดของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้วิทยากรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสถานฝึกงาน อาชีพเกษตรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ขนาดของโรงเรียน	ใหญ่ (N = 40)		กลาง (N = 45)		เล็ก (N = 47)		χ^2
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
การใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น							
หน่วยงานทางการเกษตร							
ใช่	23	57.5	21	46.7	21	44.7	1.602
ไม่ใช่	17	42.5	24	53.3	26	55.3	
สถานศึกษาในท้องถิ่น							
ใช่	21	52.5	20	44.4	20	42.6	0.946
ไม่ใช่	19	47.5	25	55.6	27	57.4	
ฟาร์มเอกชนหรือกิจการในครอบครัว							
ใช่	21	52.5	22	48.9	16	34.0	3.464
ไม่ใช่	19	47.5	23	51.1	31	66.0	
โรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่)							
ใช่	14	35.0	21	46.7	14	29.8	2.917
ไม่ใช่	26	65.0	24	53.3	33	70.2	

ตารางที่ 8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ค่าไคสแควร์แสดงว่าขนาดของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเรื่องการใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นในทุกประเภท จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าขนาดของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสื่อการเรียน
การสอนในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 12

การใช้สื่อ	ขนาดใหญ่ (N = 40)		กลาง (N = 45)		เล็ก (N = 47)		χ^2
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เครื่องมือทางการเกษตร							
ใช้	36	90.0	43	95.6	42	89.4	1.363
ไม่ใช้	4	10.0	2	4.4	5	10.6	
เครื่องมือไฮโดรทศนุปกรณ์							
ใช้	34	85.0	35	77.8	34	72.3	2.023
ไม่ใช้	6	15.0	10	22.2	13	27.7	
เครื่องจักรกลทางการเกษตร							
ใช้	19	47.5	19	42.2	25	53.2	1.110
ไม่ใช้	21	52.5	26	57.8	22	46.8	
พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์							
ใช้	35	87.5	44	97.8	44	93.6	3.543
ไม่ใช้	5	12.5	1	2.2	3	6.4	
วัสดุทางการเกษตร							
ใช้	36	90.0	44	97.8	43	91.5	2.345
ไม่ใช้	4	10.0	1	2.2	4	8.5	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสื่อการเรียนการสอนในห้องเรียน ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ค่าไคสแควร์แสดงว่าขนาดของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเรื่องการใช้สื่อการเรียนการสอนในห้องเรียนในทุกประเภท จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าขนาดของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อการเรียนการสอนในห้องเรียนในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน
วิชาเกษตรกรรมกับสถานที่ตั้งของโรงเรียน

ตารางที่ 10

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ตั้งของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทวิทยากร
ในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

การใช้ วิทยากรในท้องถิ่น	สถานที่ตั้งของโรงเรียน ในเขตเทศบาล / สุขาภิบาล (N = 55)		นอกเขตเทศบาล / สุขาภิบาล (N = 77)		χ^2
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร					
ใช้	35	63.6	35	45.5	4.258*
ไม่ใช้	20	36.4	42	54.5	
นักวิชาการจากภาคเอกชน					
ใช้	20	36.4	18	23.4	2.640
ไม่ใช้	35	63.6	59	76.6	
นักธุรกิจเกษตร					
ใช้	19	34.5	22	28.6	0.535
ไม่ใช้	36	65.5	55	71.4	
เกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ					
ใช้	39	70.9	40	51.9	4.800*
ไม่ใช้	16	29.1	37	48.1	
ครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่น					
ใช้	30	54.5	29	37.7	3.670
ไม่ใช้	25	45.5	48	62.3	

* P < 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ตั้งของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากร
ท้องถิ่น ประเภทวิทยากรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียน
มัธยมศึกษา ค่าไคสแควร์ แสดงว่ามีการใช้วิทยากรในท้องถิ่น เพียง 2 ประเภทเท่านั้น คือ เจ้า
หน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร และเกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ ที่สถานที่ตั้งของโรงเรียนมี
ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า สถานที่ตั้งของ
โรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้วิทยากรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชา
เกษตรกรรม ส่วนการใช้วิทยากรในท้องถิ่นประเภทอื่น ๆ ยอมรับสมมติฐานที่ว่า สถานที่ตั้งของ
โรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้วิทยากรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชา
เกษตรกรรม



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ตั้งของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทสถานฝึกงาน
อาชีพเกษตรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 12

สถานที่ตั้งของโรงเรียน	ในเขตเทศบาล		นอกเขตเทศบาล		χ^2
	/ สุขาภิบาล (N = 55)		/ สุขาภิบาล (N = 77)		
ฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
หน่วยงานทางการเกษตร					
ใช้	29	52.7	36	46.8	0.458
ไม่ใช้	26	47.3	41	53.2	
สถานศึกษาภายในท้องถิ่น					
ใช้	31	56.4	30	39.0	3.909*
ไม่ใช้	24	43.6	47	61.0	
ฟาร์มเอกชนหรือกิจการภายในครอบครัว					
ใช้	30	54.5	29	37.7	3.670
ไม่ใช้	25	45.5	48	62.3	
โรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่)					
ใช้	24	43.6	25	32.5	1.715
ไม่ใช้	31	56.4	52	67.5	

* P < 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ตั้งของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากร
 ท้องถิ่น ประเภทสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชา
 เกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ค่าไคสแควร์ แสดงว่ามีเฉพาะเรื่องการใช้สถานฝึกงาน
 อาชีพเกษตรในท้องถิ่นประเภทสถานศึกษาภายในท้องถิ่นเพียงเรื่องเดียวเท่านั้น ที่สถานที่ตั้ง
 ของโรงเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า
 สถานที่ตั้งของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สถานที่ฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น
 ประเภทสถานศึกษาภายในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ส่วนการใช้
 สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นประเภทอื่น ๆ ยอมรับสมมติฐานที่ว่า สถานที่ตั้งของ
 โรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการ
 สอนวิชาเกษตรกรรม



ตารางที่ 12

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ตั้งของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสื่อการเรียน
การสอนในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 12

สถานที่ตั้งของโรงเรียน	ในเขตเทศบาล / สุขาภิบาล (N = 55)		นอกเขตเทศบาล / สุขาภิบาล (N = 77)		χ^2
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
การใช้สื่อ					
การเรียนการสอนในท้องถิ่น					
เครื่องมือทางการเกษตร					
ใช้	52	94.5	69	89.6	0.714
ไม่ใช้	3	5.5	8	10.4	
เครื่องมือไฮดรอลิก					
ใช้	49	89.1	54	70.1	6.728*
ไม่ใช้	6	10.9	23	29.9	
เครื่องจักรกลทางการเกษตร					
ใช้	23	41.8	40	54.9	1.320
ไม่ใช้	32	58.2	37	48.1	
พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์					
ใช้	51	92.7	72	93.5	0.031
ไม่ใช้	4	7.3	5	6.5	
วัสดุทางการเกษตร					
ใช้	50	90.9	73	94.8	0.767
ไม่ใช้	5	9.1	4	5.2	

* P < 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน
วิชาเกษตรกรรมกับขนาดพื้นที่ของโรงเรียน

ตารางที่ 13

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทวิทยากร
ในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

การใช้ วิทยากรในท้องถิ่น	น้อยกว่า 40 ไร่ (N = 50)		40 - 70 ไร่ (N = 42)		ตั้งแต่ 71 ไร่ ขึ้นไป (N = 40)		χ^2
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร							
ใช่	27	54.0	24	57.1	19	47.5	0.795
ไม่ใช่	23	46.0	18	42.9	21	52.5	
นักวิชาการจากภาคเอกชน							
ใช่	16	32.0	12	28.6	10	25.0	0.533
ไม่ใช่	34	68.0	30	71.4	30	70.0	
นักธุรกิจเกษตร							
ใช่	18	36.0	12	28.6	11	27.5	0.928
ไม่ใช่	32	64.0	30	71.4	29	72.5	
เกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ							
ใช่	31	62.0	25	59.5	23	57.5	0.190
ไม่ใช่	19	38.0	17	40.5	17	42.5	
ครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่น							
ใช่	29	58.0	13	31.0	17	42.5	6.868*
ไม่ใช่	21	42.0	29	69.0	23	57.5	

* P < 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากร
 ท้องถิ่น ประเภทวิทยากรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียน
 มัธยมศึกษา ค่าไคสแควร์แสดงว่ามีเฉพาะเรื่องการใช้วิทยากรในท้องถิ่น ประเภทครู-อาจารย์
 ของสถานศึกษาในท้องถิ่นเพียงเรื่องเดียวเท่านั้น ที่ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมีความสัมพันธ์อย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนไม่มีความ
 สัมพันธ์กับการใช้วิทยากรในท้องถิ่น ประเภทครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่น ในการจัด
 การเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ส่วนการใช้วิทยากรในท้องถิ่นประเภทอื่น ๆ ยอมรับสมมติ-
 ฐานที่ว่า ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้วิทยากรในท้องถิ่นในการจัดการ
 การเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 14

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทสถานฝึกงาน อาชีพเกษตรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน	น้อยกว่า 40 ไร่		40 - 70 ไร่		ตั้งแต่ 71 ไร่ ขึ้นไป		χ^2
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
การใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น							
หน่วยงานทางการเกษตร							
ใช้	29	58.0	20	47.6	16	40.0	2.946
ไม่ใช้	21	42.0	22	52.4	24	60.0	
สถานศึกษาในท้องถิ่น							
ใช้	28	56.0	18	42.9	15	37.5	3.339
ไม่ใช้	22	44.0	24	57.1	25	62.5	
ฟาร์มเอกชนหรือกิจการในครอบครัว							
ใช้	26	52.0	21	50.0	12	30.0	5.052
ไม่ใช้	24	48.0	21	50.0	28	70.0	
โรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่)							
ใช้	21	42.0	13	31.0	15	37.5	1.197
ไม่ใช้	29	58.0	29	69.0	25	62.5	

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ค่าไคสแควร์แสดงว่าขนาดพื้นที่ของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเรื่องการใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นในทุกประเภท จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่า ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทสื่อการเรียน
การสอนในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 12

ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน	น้อยกว่า 40 ไร่		40 - 70 ไร่		ตั้งแต่ 71 ไร่ ขึ้นไป		χ^2
	(N = 50)		(N = 42)		(N = 40)		
การใช้สื่อ การเรียนการสอนในท้องถิ่น	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เครื่องมือทางการเกษตร							
ใช้	46	92.0	39	92.9	36	90.0	0.231
ไม่ใช้	4	8.0	3	7.1	4	10.0	
เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์							
ใช้	37	74.0	32	76.2	34	85.0	1.690
ไม่ใช้	13	26.0	10	23.8	6	15.0	
เครื่องจักรกลทางการเกษตร							
ใช้	20	40.0	20	47.6	23	57.5	2.728
ไม่ใช้	30	60.0	22	52.4	17	42.5	
พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์							
ใช้	45	90.0	40	95.2	38	95.0	1.284
ไม่ใช้	5	10.0	2	4.8	2	5.0	
วัสดุทางการเกษตร							
ใช้	46	92.0	41	97.6	36	90.0	2.049
ไม่ใช้	4	8.0	1	2.4	4	10.0	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชา
เกษตรกรรมกับขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน

ตารางที่ 16

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น
ประเภทวิทยากรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 12

การใช้ วิทยากรในท้องถิ่น	ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของ โรงเรียน		χ ²		
	1 - 5 ไร่ (N = 68)	6 - 10 ไร่ (N = 64)	จำนวน	ร้อยละ	
เจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร					
ใช้	33	48.5	37	57.8	1.141
ไม่ใช้	35	51.5	27	42.2	
นักวิชาการจากภาคเอกชน					
ใช้	18	26.5	20	31.2	0.367
ไม่ใช้	50	73.5	44	68.8	
นักธุรกิจเกษตร					
ใช้	20	29.4	21	32.8	0.178
ไม่ใช้	48	70.6	43	67.2	
เกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จ					
ใช้	39	57.4	40	62.5	0.363
ไม่ใช้	29	42.6	24	37.5	
ครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่น					
ใช้	31	45.6	28	43.8	0.045
ไม่ใช้	37	54.4	36	56.2	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทวิทยากรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ค่าไคสแควร์แสดงว่าขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเรื่องการใช้วิทยากรในท้องถิ่นในทุกประเภท จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้วิทยากรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น
ประเภทสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอน
วิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 12

ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของ โรงเรียน	1 - 5 ไร่ (N = 68)		6 - 10 ไร่ (N = 64)		χ^2
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
หน่วยงานทางการเกษตร					
ใช้	34	50.0	31	48.4	0.032
ไม่ใช้	34	50.0	33	51.6	
สถานศึกษาในท้องถิ่น					
ใช้	34	50.0	27	42.2	0.810
ไม่ใช้	34	50.0	37	57.8	
ฟาร์มเอกชนหรือกิจการในครอบครัว					
ใช้	33	48.5	26	40.6	0.833
ไม่ใช้	35	51.5	38	59.4	
โรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่)					
ใช้	28	41.2	21	32.8	0.988
ไม่ใช้	40	58.8	43	67.2	

ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ค่าไคสแควร์แสดงว่าขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเรื่องการใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นในทุกประเภท จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 18

ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น
ประเภทสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 12

ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของ โรงเรียน	1 - 5 ไร่ (N = 68)		6 - 10 ไร่ (N = 64)		χ^2
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เครื่องมือทางการเกษตร					
ใช้	62	91.2	59	92.2	0.044
ไม่ใช้	6	8.8	5	7.8	
เครื่องมือโสตทัศนอุปกรณ์					
ใช้	52	76.5	51	79.7	0.199
ไม่ใช้	16	23.5	13	20.3	
เครื่องจักรกลทางการเกษตร					
ใช้	28	41.2	35	54.7	2.412
ไม่ใช้	40	58.8	29	45.3	
พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์					
ใช้	62	91.2	61	95.3	0.888
ไม่ใช้	6	8.8	3	4.7	
วัสดุทางการเกษตร					
ใช้	64	94.1	59	92.2	0.193
ไม่ใช้	4	5.9	5	7.8	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ประเภทสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ค่าไคสแควร์แสดงว่าขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเรื่องการใช้สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่นในทุกประเภท จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน
วิชาเกษตรกรรม

ตารางที่ 19

ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 12

ลำดับที่	รายการ	มีปัญหา	
		จำนวน	ร้อยละ
1	งบประมาณในการดำเนินการ	97	73.5
2	งบประมาณตอบแทนวิทยากรในท้องถิ่น	92	69.7
3	สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นอยู่ไกลเกินไป	85	64.4
4	เวลาเรียนมีน้อย	74	56.1
5	ความเพียงพอของสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น	71	53.8
6	ความเหมาะสมของสถานฝึกงานอาชีพเกษตร ในท้องถิ่น	68	51.5
7	ความสนใจของนักเรียน	66	50.0
8	การคมนาคม	62	47.0
9	ความร่วมมือของเจ้าของสถานฝึกงานอาชีพเกษตร ในท้องถิ่น	54	40.9
9	ระเบียบและวิธีการของทางราชการ	54	40.9
11	ความร่วมมือจากวิทยากรในท้องถิ่น	40	30.3
12	ความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อการเรียนการสอน ในท้องถิ่น	39	29.5
13	การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรในท้องถิ่น	38	28.8
13	การเตรียมวางแผนการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น	38	28.8
15	ความร่วมมือจากท้องถิ่น	36	27.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	มีปัญหา	
		จำนวน	ร้อยละ
16	การประสานงานกับท้องถิ่น	34	25.8
17	การสนับสนุนของครู-อาจารย์ในโรงเรียน	27	20.5
18	การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน	26	19.7

ตารางที่ 19 แสดงปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นทั้งหมด 18 รายการ จากการศึกษพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมที่มีความสำคัญมากกว่าร้อยละ 50.0 ดังนี้ ปัญหาและอุปสรรคที่มีความสำคัญลำดับแรก คือ ปัญหาเรื่องงบประมาณในการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 73.5 รองลงมาคือ ปัญหางบประมาณตอบแทนวิทยากรในท้องถิ่น ร้อยละ 69.7 ปัญหาสถานฝึกงานอาชีพเกษตรอยู่ไกลเกินไป ร้อยละ 64.4 ปัญหาเวลาเรียนมีน้อย ร้อยละ 56.1 ปัญหาความเพียงพอของสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น ร้อยละ 53.8 ปัญหาความเหมาะสมของสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น ร้อยละ 51.5 และปัญหาความสนใจของนักเรียน ร้อยละ 50.0 ตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรคที่มีความสำคัญของปัญหาน้อยกว่าร้อยละ 50.0 เรียงตามลำดับดังนี้ ปัญหาการคมนาคม (ร้อยละ 47.0) ปัญหาความร่วมมือของเจ้าของสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นและปัญหาระเบียบและวิธีการของทางราชการมีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 40.9) ปัญหาความร่วมมือจากวิทยากรในท้องถิ่น (ร้อยละ 30.3) ปัญหาความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น (ร้อยละ 29.5) ปัญหาการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรในท้องถิ่น และปัญหาการเตรียมวางแผนการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น มีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 28.8) ปัญหาความร่วมมือจากท้องถิ่น (ร้อยละ 27.3) ปัญหาการประสานงานกับท้องถิ่น (ร้อยละ 25.8) ปัญหาการสนับสนุนของครู-อาจารย์ในโรงเรียน (ร้อยละ 20.5) และปัญหาด้านการสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญของปัญหาในลำดับสุดท้าย (ร้อยละ 19.7)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยเรื่อง การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา สถานที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน ประเภทวิชาเกษตรกรรมที่เปิดสอนในโรงเรียน การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมกับขนาดของโรงเรียน สถานที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน และขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน

ประชากรที่ศึกษาคือ หัวหน้าหมวดเกษตรกรรมเป็นตัวแทนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ทุกโรงเรียนใน 8 จังหวัด จำนวน 164 คน จาก 164 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2539 โดยตัวแปรที่ศึกษาคือ

1. ตัวแปรต้น คือ
 - 1.1 ขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 1.2 สถานที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 1.3 ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
 - 1.4 ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. ตัวแปรตาม คือ การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นใน 3 ด้าน ดังนี้
 - 2.1 วิทยากรในท้องถิ่น
 - 2.2 สถานที่ฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น
 - 2.3 สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าหมวดเกษตรกรรม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา สถานที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน ประเภทวิชาเกษตรกรรมที่มีการเปิดสอนในโรงเรียน

ตอนที่ 3 การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ปัญหา - อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในกรณีโรงเรียนอยู่ใกล้ และอีกบางส่วนผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความร่วมมือทางไปรษณีย์ลงทะเบียน และให้ส่งแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์มายังผู้วิจัย โดยผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนจำนวน 132 ชุด จาก 164 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.4

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC⁺ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตาราง และบรรยายประกอบ
2. ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตาราง และบรรยายประกอบ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตาราง และบรรยายประกอบ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมกับขนาดของโรงเรียน สถานที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน และขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยค่า Chi-square Test ที่ความเชื่อมั่นทางสถิติที่ระดับ 0.05 แล้วนำเสนอในรูปตาราง และบรรยายประกอบ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมพบว่าหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 75.0) มีอายุเฉลี่ย 37.9 ปี อายุราชการเฉลี่ย 13.8 ปี และมีประสบการณ์การสอนวิชาเกษตรกรรมเฉลี่ย 12.8 ปี โดยหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมเกือบทั้งหมดจบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 92.4) มีอัตราเงินเดือนเฉลี่ย 12,048

บาท ส่วนใหญ่ไม่มีรายได้นอกเหนือจากเงินเดือน และเงินประจำตำแหน่ง (ร้อยละ 83.3) และส่วนใหญ่มีหน้าที่อื่น ๆ ต้องปฏิบัตินอกเหนือจากการสอน (ร้อยละ 87.9)

2. ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรามีจำนวนมากเป็นลำดับ 1 และ 2 (ร้อยละ 20.5 และ 19.8) ส่วนขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเกณฑ์กรมสามัญศึกษา มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ขนาดเล็ก ร้อยละ 35.6 ขนาดกลาง ร้อยละ 34.1 และขนาดใหญ่ ร้อยละ 30.3 ตามลำดับ จำนวนครู - อาจารย์ในโรงเรียนเฉลี่ย 48.1 คน และมีครู - อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนเฉลี่ย 1.8 คน

โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 87.1) เกือบทั้งหมดเปิดสอนในลักษณะของโรงเรียนสหศึกษา (ร้อยละ 96.9) โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีสถานที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีจำนวนมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล คิดเป็นร้อยละ 58.3 และ 41.7 ตามลำดับ ด้านขนาดพื้นที่ของโรงเรียนนั้น โรงเรียนมัศึกษามีขนาดพื้นที่ของโรงเรียนเฉลี่ย 49.5 ไร่ โดยมีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 4.9 ไร่ ในด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่น ในปีการศึกษา 2539 ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่น 1 - 5 ครั้ง (ร้อยละ 53.8)

ด้านวิชาเกษตรกรรมที่มีการเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ส่วนใหญ่เปิดสอนทั้งวิชาการงาน (เกษตร) และวิชาอาชีพ (เกษตร) ร้อยละ 81.0 ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ 33.3 ไม่เปิดสอนวิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาเกษตรกรรมนั้น ได้เปิดสอนทั้งในวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ (เกษตร) และวิชาอาชีพเกษตร (เลือกเสรี)คิดเป็นร้อยละ 19.7 เปิดสอนเฉพาะวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ (เกษตร) ร้อยละ 18.2 และเปิดสอนเฉพาะวิชาอาชีพเกษตร (เลือกเสรี) ร้อยละ 15.9 ตามลำดับ

3. การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทวิทยากรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่า มีการใช้วิทยากรในท้องถิ่นประเภทเกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จมากเป็นลำดับแรก (ร้อยละ 59.8) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร (ร้อยละ 53.0) ครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่น (ร้อยละ 44.7) และนักธุรกิจเกษตร (ร้อยละ 31.1) ส่วนวิทยากรในท้องถิ่น ประเภทนักวิชาการจากภาคเอกชนมีการใช้เป็นลำดับสุดท้าย (ร้อยละ 28.8)

การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่า มีการใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นประเภท

หน่วยงานทางการเกษตรมากเป็นลำดับแรก (ร้อยละ 49.2) รองลงมาคือ สถานศึกษาในท้องถิ่น (ร้อยละ 46.2) ฟาร์มเอกชนหรือกิจการในครอบครัว (ร้อยละ 44.7) และโรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่) มีการใช้เป็นลำดับสุดท้าย (ร้อยละ 37.1)

การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่า เกือบทั้งหมดของโรงเรียนมัธยมศึกษา ร้อยละ 93.2 มีการใช้สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่นมากเป็นลำดับแรกเท่ากันใน 2 ประเภท คือ ประเภทพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ และประเภทวัสดุทางการเกษตร รองลงมาคือ เครื่องมือทางการเกษตร (ร้อยละ 91.7) เครื่องมือไสตท์ศนูปรกรณ์ (ร้อยละ 78.0) ส่วนประเภทเครื่องจักรกลทางการเกษตรมีการใช้เป็นลำดับสุดท้าย (ร้อยละ 44.7)

4. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 กับขนาดของโรงเรียน สถานที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน และขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีดังนี้

4.1 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นกับขนาดของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่า ขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการใช้วิทยากรในท้องถิ่น ประเภทเจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตรเพียงประเภทเดียว

ขนาดของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นในทุกประเภท คือ ประเภทหน่วยงานทางการเกษตร สถานศึกษาในท้องถิ่น ฟาร์มเอกชนหรือกิจการในครอบครัว โรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่)

ขนาดของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่นในทุกประเภท คือ ประเภทเครื่องมือทางการเกษตร เครื่องมือไสตท์ศนูปรกรณ์ เครื่องจักรกลทางการเกษตร พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ และวัสดุทางการเกษตร

4.2 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นกับสถานที่ตั้งของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่า สถานที่ตั้งของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการใช้วิทยากรในท้องถิ่นใน 2 ประเภท คือ เจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร และเกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ

สถานที่ตั้งของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น ประเภทสถานศึกษาในท้องถิ่นเพียงประเภทเดียว

สถานที่ตั้งของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อการเรียนการสอนในห้องดินประเภทเครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์เพียงประเภทเดียว

4.3 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรห้องดินกับขนาดพื้นที่ของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมพบว่าขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการใช้วิทยากรในห้องดิน ประเภทครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในห้องดินเพียงประเภทเดียว

ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในห้องดินในทุกประเภท คือ ประเภทหน่วยงานทางการเกษตร สถานศึกษาในห้องดิน ฟาร์มเอกชนหรือกิจการในครอบครัว และโรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่)

ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อการเรียนการสอนในห้องดินในทุกประเภท คือ ประเภทเครื่องมือทางการเกษตร เครื่องโสตทัศนูปกรณ์ เครื่องจักรกลทางการเกษตร พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ และวัสดุทางการเกษตร

4.4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรห้องดินกับขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่า ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้วิทยากรในห้องดินในทุกประเภท คือ ประเภทเจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร นักวิชาการจากภาคเอกชน นักธุรกิจเกษตร เกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ และครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในห้องดิน

ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในห้องดินในทุกประเภท คือ ประเภทหน่วยงานทางการเกษตร สถานศึกษาในห้องดิน ฟาร์มเอกชนหรือกิจการในครอบครัว และโรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่)

ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อการเรียนการสอนในห้องดินในทุกประเภท คือ ประเภทเครื่องมือทางการเกษตร เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ เครื่องจักรกลทางการเกษตร พันธุ์พืชพันธุ์และพันธุ์สัตว์ และวัสดุทางการเกษตร

5. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรห้องดินในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 มีทั้งหมด 18 รายการ จากการศึกษพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหาและอุปสรรคในทุกรายการ โดยรายการที่พบปัญหาและอุปสรรคมากกว่าร้อยละ 50.0 มี 7 รายการดังนี้ ปัญหาและอุปสรรคเรื่องงบประมาณในการดำเนินการมีความสำคัญมากเป็นลำดับแรก (ร้อยละ 73.5) รองลงมา คือ งบประมาณตอบแทนวิทยากรในห้องดิน (ร้อยละ 69.7) สถานฝึกงานอาชีพเกษตรอยู่ไกล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกินไป (ร้อยละ 64.4) เวลาเรียนมีน้อย (ร้อยละ 56.1) ความเพียงพอของสถานฝึกงานอาชีพ
 เกษตรในท้องถิ่น (ร้อยละ 53.8) ความเหมาะสมของสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น (ร้อย
 ละ 51.5) และความสนใจของนักเรียน (ร้อยละ 50.0) ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่พบน้อยกว่า
 ร้อยละ 50.0 มี 11 รายการดังนี้ ปัญหาการคมนาคม (ร้อยละ 47.0) ปัญหาความร่วมมือของ
 เจ้าของสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นและปัญหาระเบียบและวิธีการของทางราชการมี
 จำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 40.9) ปัญหาความร่วมมือจากวิทยากรในท้องถิ่น (ร้อยละ 30.3)
 ปัญหาความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น (ร้อยละ 29.5) ปัญหาการ
 ถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรในท้องถิ่น และปัญหาการเตรียมวางแผนการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น มี
 จำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 28.8) ปัญหาความร่วมมือจากท้องถิ่น (ร้อยละ 27.3) ปัญหาการ
 ประสานงานกับท้องถิ่น (ร้อยละ 25.8) ปัญหาการสนับสนุนของครู-อาจารย์ในโรงเรียน (ร้อย
 ละ 20.5) และปัญหาด้านการสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนมีความสำคัญของปัญหาในลำดับ
 สุดท้าย (ร้อยละ 19.7)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 โดยหัวหน้าหมวด
 เกษตรกรรมของแต่ละโรงเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีประเด็นที่ควรพิจารณาดังนี้

ด้านจำนวนครู - อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่ามีจำนวนครู-อาจารย์เฉลี่ย
 48.1 คน แต่จำนวนครู - อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรกรรมเฉลี่ยเพียง 1.8 คน ในขณะที่บางโรงเรียน
 มีจำนวนครูเกษตรเพียง 1 คน ซึ่งมีจำนวนน้อยมาก เมื่อพิจารณาถึงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ
 ทั้งในการสอนวิชาเกษตรกรรมและหน้าที่ความรับผิดชอบอื่น ๆ ที่มีมากและต้องสอนทั้งในระดับ
 มัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำให้ครู-อาจารย์ต้องใช้ทรัพยากรท้องถิ่นใน
 การจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพิ่มมากขึ้น เช่น การใช้วิทยากรในท้องถิ่น สถานฝึก
 งานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น และสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นการสนองนโยบายของ
 แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 ของกรมสามัญศึกษา (2539 : 17)
 ที่มุ่งเน้นให้โรงเรียนนำเอาทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองกับ
 ความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาพรพรณ จตุรศรีวิไล (2529: 60)
 พบว่าปัญหาเรื่องบุคลากรหมวดวิชาเกษตรกรรมเป็นปัญหาที่มีความสำคัญมาก เช่น ปัญหา
 บุคลากรไม่เพียงพอ ต้องรับผิดชอบสอนหลายวิชา ไม่มีเวลาเตรียมการสอน

นอกจากนี้ยังมีข้อสังเกตที่ควรพิจารณาอีกประการหนึ่งคือ การที่โรงเรียนมีปัญหานี้เป็นเวลานานแล้วแต่ยังไม่
 ปรากฏว่ามีหน่วยงานใดที่เข้ามาช่วยเหลือหรือให้การสนับสนุนในด้านนี้ เมื่อผู้วิจัยได้หันไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการจัดกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับท้องถิ่น พบว่าโรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นในจำนวนที่น้อย คือมีเพียงร้อยละ 27.3 เท่านั้นที่จัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นมากกว่า 5 ครั้ง/ปี โดยโรงเรียนส่วนใหญ่จัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นเพียง 1-5 ครั้ง/ปี และอีกร้อยละ 18.9 ที่ไม่ได้จัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นเลย ดังนั้นโรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับท้องถิ่น

ด้านวิชาเกษตรกรรมที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าส่วนใหญ่มีการเปิดสอนทั้งวิชาการงาน (เกษตร) และวิชาอาชีพ (เกษตร) ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น พบว่ามีโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวนมากถึงหนึ่งในสามที่ไม่มีการเปิดสอนวิชาเกษตรกรรม ในส่วนที่มีการเปิดสอนวิชาเกษตรกรรม พบว่ามีการเปิดสอนทั้งในวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพ (เกษตร) และวิชาอาชีพเกษตร (เลือกเสรี) จะเห็นได้ว่ายังมีโรงเรียนมัธยมศึกษาอีกจำนวนมากที่ไม่เปิดสอนวิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ความไม่พร้อมของโรงเรียน ขาดเครื่องมือ - อุปกรณ์ทางการเกษตร สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม นักเรียนไม่ให้ความสนใจวิชาเกษตรกรรม และที่สำคัญคือ วิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นเป็นวิชาเลือกเสรีมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะและประสบการณ์ เพื่อที่จะเรียนต่อหรือออกไปประกอบอาชีพได้ และผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะมุ่งเรียนตามโปรแกรมที่ตัวเองถนัด หลังจากที่ได้สำรวจความถนัดของตนเองจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะมีวิชาการงานเป็นวิชาบังคับมุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนออกไปประกอบอาชีพหรือเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาต้องเปิดสอนวิชาเกษตรกรรมเป็นวิชาบังคับในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นจำนวนมากถึง 131 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 99.2 โดยมีเพียง 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.8 เท่านั้นที่ไม่เปิดสอนวิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ด้านการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีประเด็นที่ควรพิจารณาดังนี้

ประเภทวิทยากรในท้องถิ่น

พบว่าการใช้วิทยากรในท้องถิ่นประเภท เกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ มากเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 59.8 รองลงมาคือเจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร ร้อยละ 53.0 ส่วนนักวิชาการจากภาคเอกชน มีการใช้น้อยที่สุด เพียงร้อยละ 28.8 จากการที่โรงเรียนมัธยมศึกษาใช้วิทยากรในท้องถิ่นประเภทเกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการ

เกษตร มากกว่านักวิชาการจากภาคเอกชน แสดงให้เห็นว่าหัวหน้าหมวดเกษตรกรรมส่วนใหญ่มีการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐได้ดีกว่าในภาคเอกชน และมีความสัมพันธ์อันดีกับเกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จในท้องถิ่น และการใช้วิทยากรในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมนั้นเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจมีผลทำให้นักเรียนเกิดประสบการณ์จริง เพราะเกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จเป็นผู้ที่มีประสบการณ์สูง ส่วนเจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตรเป็นผู้ที่มีความรู้ทางวิชาการสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเทือง ไบเนียม (2533 : 183) พบว่าครู - อาจารย์มีการใช้วิทยากรในท้องถิ่นประกอบการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม คือ เกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ ครู - อาจารย์ในท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ประเภทสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น

พบว่ามีการใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น ประเภทหน่วยงานทางการเกษตร มากเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 49.2 รองลงมาคือสถานศึกษาในท้องถิ่น ร้อยละ 46.2 ส่วนโรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่) มีการใช้น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.1 แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาเลือกสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นของภาครัฐมากกว่าภาคเอกชน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการติดต่อประสานงานที่ดี ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐด้วยกัน กฎระเบียบและวิธีการดำเนินงานที่ใกล้เคียงกัน โดยที่โรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่) ส่วนมากมักอยู่ไกลจากแหล่งชุมชน อาจทำให้ลำบากในการเดินทาง เสียค่าใช้จ่ายมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาภรณ์ วรรณะวาสิน (2527 : 80-81) ได้ศึกษาผลของการฝึกงานภายนอกของนักศึกษา พบว่านักศึกษาต้องการเลือกสถานที่ฝึกงานเอง และส่วนใหญ่จะเลือกสถานที่ฝึกงานของหน่วยงานราชการ มากกว่าหน่วยงานของเอกชน เช่น สำนักงานเกษตร วิทยาลัยเกษตรกรรม สำนักงานประมง ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้โรงเรียนมัธยมศึกษาไปใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นของภาคเอกชนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น และยังเป็น การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับท้องถิ่น ประเภทสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น

พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาเกือบทั้งหมดมากถึงร้อยละ 93.2 ใช้สื่อการเรียนการสอน ประเภทพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ และวัสดุทางการเกษตร เท่ากันทั้ง 2 ประเภท โดยเครื่องจักรกลทางการเกษตรมีการใช้น้อยที่สุด ร้อยละ 44.7 แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่นิยมใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทของจริง ซึ่งหาได้ง่ายในท้องถิ่น มีราคาถูก สามารถอธิบายให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย ในขณะที่เครื่องจักรกลทางการเกษตรเป็นอุปกรณ์ที่มีขนาดใหญ่ขนย้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำบากเป็นส่วนมาก มีราคาแพง และหายากในท้องถิ่น ทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษาขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้อหรือเช่า อีกทั้งต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดความเสียหาย ซึ่งตรงกับผลการวิจัยในด้านปัญหาและอุปสรรคที่พบว่าปัญหาเรื่องงบประมาณในการดำเนินการ ที่มีปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 73.5) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณทิพย์ สุนนท์ลีกันนท์ (2529 : 96-97) พบว่า สื่อการเรียนการสอนที่ครู – อาจารย์เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการใช้บ่อยครั้งได้แก่ สื่อการเรียนการสอนประเภทของจริงที่หาได้ง่ายภายในท้องถิ่นและมีราคาถูก

เมื่อพิจารณาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่ามีการใช้วิทยากรท้องถิ่นและสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นในจำนวนที่น้อย ในส่วนที่ใช้พบว่าโรงเรียนมัศึกษานิยมใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่เป็นของส่วนราชการมากกว่าของภาคเอกชนเนื่องจากการประสานงานกับภาคเอกชนไม่สะดวก ภาคเอกชนไม่ให้ความร่วมมือและต้องเดินทางไกลทำให้เกิดปัญหามากในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ดังนั้นโรงเรียนมัธยมศึกษาและครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรกรรมต้องมีการวางแผนและแนวทางเพื่อใช้ทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มให้มากขึ้น เช่น การวางแผนเชิญวิทยากรในท้องถิ่นไว้ล่วงหน้า กำหนดเวลา สถานที่ให้เหมาะสม หรือการวางแผนเพื่อจะใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นสำหรับไว้ศึกษาดูงานฝึกงานของนักเรียน และการจัดหาสื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่นมากใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมให้มากยิ่งขึ้นก็จะเป็นการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและมีประโยชน์อีกทั้งเป็นการประหยัดงบประมาณของโรงเรียนด้วย

ในด้านการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 กับขนาดของโรงเรียน สถานที่ตั้งของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน และขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน พบว่ามีความสัมพันธ์กันทั้งหมด 6 รายการ ใน 56 รายการ โดยสถานที่ตั้งของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ต่อการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นมากที่สุดถึง 4 รายการ ขนาดของโรงเรียน และขนาดพื้นที่ของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ต่อการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นด้านละ 1 รายการ ดังนี้

ด้านขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเกณฑ์กรมสามัญศึกษามีจำนวนใกล้เคียงกันคือ โรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 35.6 โรงเรียนขนาดกลาง ร้อยละ 34.1 และโรงเรียนขนาดใหญ่ ร้อยละ 30.3 ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาด้านความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น พบว่า ขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น 1 รายการ คือ การใช้วิทยากรท้องถิ่นประเภทเจ้าหน้าที่

หน่วยงานทางการเกษตร โดยโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการใช้เจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตรมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมาก แต่ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรกรรมมีจำนวนน้อย จึงทำให้มีการเชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ มากกว่า เช่น ด้านงบประมาณ การติดต่อประสานงานที่เป็นระบบ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่า เช่น ยานพาหนะ อุปกรณ์สื่อสาร ในขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กมักขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการ เช่น งบประมาณตอบแทนวิทยากร อีกทั้งครูและอาจารย์มีจำนวนน้อย รับผิดชอบงานต่างๆ มาก ทำให้ขาดบุคลากรในการติดต่อประสานงานกับแหล่งวิชาการต่าง ๆ ในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเทือง โบนเนียม (2533:180-181) พบว่าครู-อาจารย์ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีปัญหาและอุปสรรคด้านการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นแตกต่างกัน คือ โรงเรียนขนาดเล็กครู-อาจารย์จะมีปัญหาในเรื่องค่าใช้จ่ายมากกว่าครู-อาจารย์ของโรงเรียนขนาดใหญ่ และไม่มีงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาเรื่องการดูแลเอาใจใส่นักเรียนไม่ทั่วถึง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เฉลิมศรี มงคล (2532:79) พบว่า ในด้านขนาดของโรงเรียน ครู - อาจารย์ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดีกว่า เช่น ยานพาหนะ งบประมาณค่าใช้จ่าย และสวัสดิการแก่ครู-อาจารย์และนักเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ในด้านสถานที่ตั้ง โรงเรียนมัธยมศึกษามีสถานที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีจำนวนมากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล แต่มีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก เนื่องจากปัจจุบันกรมสามัญศึกษามีนโยบายในการขยายโอกาสทางการศึกษาสู่ท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าเรียนในสถานศึกษาใกล้บ้านได้มากขึ้น ทำให้โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้น (กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา 2539:26-27) ซึ่งเป็นผลดีในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม เพราะแต่ละโรงเรียนจะได้มีการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น และเป็นการสนับสนุนการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น แต่เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ตั้งของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น พบว่า สถานที่ตั้งของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นมากถึง 4 รายการ คือ การใช้วิทยากรในท้องถิ่นประเภทเจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร เกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ การใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นประเภทสถานศึกษาในท้องถิ่น และการใช้สื่อการ

เรียนการสอนในท้องถิ่นประเภทเครื่องมือโลหะทัศนูปกรณ์ โดยพบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นมากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลทั้ง 4 รายการ ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีข้อได้เปรียบในด้านต่างๆ เพราะหน่วยงานของรัฐส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล เช่น วิทยาลัยเทคนิค สำนักงานเกษตร สำนักงานป่าไม้ สำนักงานปศุสัตว์ สำนักงานประมง เป็นต้น ทำให้สะดวกในการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตรและสถานศึกษาในท้องถิ่นเพื่อเชิญมาเป็นวิทยากรและใช้เป็นสถานฝึกงานอาชีพเกษตร เพราะไม่ต้องเดินทางไกล และยังมีโอกาสได้พบปะกันอยู่เสมอ ทำให้มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และยังเป็นการง่ายต่อการส่งนักเรียนไปฝึกงาน ทำให้ลดค่าใช้จ่ายทั้งของโรงเรียนและผู้ปกครองได้อีกด้วย ในขณะที่โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมักมีปัญหาเรื่องระยะทางไกลและขาดงบประมาณในการดำเนินการ ขาดยานพาหนะทำให้มีความยุ่งยากมากขึ้นในการติดต่อ และยังขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ครู-อาจารย์เกษตรยังมีจำนวนน้อย ส่วนการติดต่อเรื่องเครื่องมือโลหะทัศนูปกรณ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลทำได้ง่ายและสะดวกกว่า ทั้งในเรื่องการจัดซื้อ การยืม และการอบรมการใช้เครื่องมือ ซึ่งมักมีการอบรมที่ส่วนราชการในเขตเทศบาล ซึ่งมีความเจริญกว่า ทำให้ครูและนักเรียนมีข้อมูลข่าวสารของเครื่องมือต่างๆ มากกว่า เป็นการกระตุ้นให้มีความกระตือรือร้นมากกว่า ส่วนในเรื่องของการใช้เกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความต้องการเชิญเกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จมาเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมมากกว่า เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนมักมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลด้วย ทำให้ไม่เคยมีประสบการณ์ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับเกษตรกรรม มากนัก เนื่องจากผู้ปกครองไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้บทบาทของเกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จยังมีมากกว่า สามารถแนะนำนักเรียนได้ จึงทำให้การเชิญเกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ มาเป็นวิทยากรนั้นมีมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลที่นักเรียนมักมีภูมิลำเนาในท้องถิ่นนั้น อาจเคยชินกับงานของเกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จและงานเกษตรในรูปแบบต่างๆ โดยผู้ปกครองอาจประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่อยู่แล้ว ทำให้ความต้องการและบทบาทของเกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จน้อยลงได้ (ประเทือง ไบเนียม 2533 : 177) ดังนั้นโรงเรียนมัธยมศึกษาควรเปิดสอนวิชาอาชีพ (เกษตร) เลือกละเอียดให้มีความหลากหลายและตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

ด้านขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาและพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าโรงเรียนมัศึกษามีขนาดพื้นที่ของโรงเรียนเฉลี่ย 49.5 ไร่ และมีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนเฉลี่ยเพียง 4.9 ไร่ เห็นได้ว่าขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมัศึกษายังมีจำนวนน้อยและมีการใช้พื้นที่อย่างจำกัด พื้นที่ส่วนใหญ่ในโรงเรียนจะแบ่งออกเป็นพื้นที่สำหรับก่อสร้างอาคาร สนามกีฬา หอประชุม โรงอาหาร ฯลฯ ส่วนพื้นที่ที่เหลือจึงจะเป็นพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน ซึ่งพบว่ามีจำนวนน้อยหากเทียบกับความจำเป็น เนื่องจากวิชาเกษตรกรรมควรเน้นในเรื่องการปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรงและเกิดทักษะทางการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทยา ขวัญทอง (2523 : 11-16) พบว่าปัญหาเกี่ยวกับการขาดพื้นที่ทำการเกษตรเป็นปัญหาทั้งโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนเปิดใหม่ โรงเรียนมีพื้นที่น้อย ต้องใช้ปลูกสร้างอาคารเรียนและอาคารปฏิบัติการเป็นส่วนใหญ่ พื้นที่เหลือก็ใช้เป็นสนาม ไม่มีที่ดินพอที่จะใช้เป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติงานทางการเกษตร เช่น แปลงสาธิต แปลงปลูกพืช เรือนเพาะชำและอาคารเรียนเกษตร แต่เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดพื้นที่ของโรงเรียนกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นพบว่า ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น 1 รายการ คือ การใช้วิทยากรท้องถิ่น ประเภทครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่น โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดพื้นที่ของโรงเรียนน้อยกว่า 40 ไร่ มีการใช้ครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่นมากเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 58.0 ซึ่งมากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดพื้นที่ของโรงเรียนตั้งแต่ 40 ไร่ขึ้นไป เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า พื้นที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความแตกต่างกันมากในด้านของพื้นที่ คือ พื้นที่สูงสุดของโรงเรียนมัศึกษามีจำนวนมากถึง 111 ไร่ แต่พื้นที่ต่ำสุดของโรงเรียนมัศึกษามีจำนวนเพียง 12 ไร่ ดังนั้นการใช้วิทยากรท้องถิ่นของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีพื้นที่ของโรงเรียนน้อย ต้องคำนึงถึงพื้นที่ของโรงเรียนเป็นหลักว่าควรใช้วิทยากรประเภทใดเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเพื่อให้เหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของโรงเรียนที่มีอยู่อย่างจำกัด ดังผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีพื้นที่น้อยกว่า 40 ไร่ มีการใช้วิทยากรท้องถิ่นประเภทครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่นมากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดพื้นที่ของโรงเรียนตั้งแต่ 40 ไร่ขึ้นไป ดังนั้นควรมีการศึกษาหาสาเหตุที่แท้จริงว่าเหตุใดโรงเรียนที่มีพื้นที่น้อยจึงมีการใช้ครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรมากกว่าโรงเรียนที่มีพื้นที่ของโรงเรียนมาก และการเชิญครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรนั้นโรงเรียนให้ครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่นสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือมัธยมศึกษาตอนปลาย และสอนในวิชาใดคือ วิชาการงาน

(เกษตร) และวิชาอาชีพ (เกษตร) ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือวิชาพื้นฐาน วิชาอาชีพ (เกษตร) และวิชาเลือกเสรี ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม มีทั้งหมด 18 รายการ พบว่าโรงเรียนมัศึกษามีปัญหาในทุกรายการ โดยใน รายการที่มีปัญหามากกว่าครึ่ง มี 7 รายการ พบว่าปัญหาและอุปสรรคเรื่องงบประมาณมีความ สำคัญต่อการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นมากที่สุด เนื่องจากการจัดหาวิทยากรในท้องถิ่น สถานฝึกงาน อาชีพเกษตรในท้องถิ่น สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น มาใช้ในการเรียนการสอนวิชาเกษตร กรรมต้องใช้งบประมาณในทุกเรื่องทั้งการติดต่อประสานงาน การเดินทาง และการจัดซื้อ อุปกรณ์ต่างๆ เพราะวิชาเกษตรกรรมเป็นวิชาที่ต้องการประสบการณ์ในการเรียนมาก ต้องฝึกให้ นักเรียนปฏิบัติจริงโดยใช้งบประมาณในส่วนนี้ยังมีน้อย และนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ทำให้ปัญหาด้านนี้มีมากในอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิทยา ขวัญทอง (2523 : 11-16) พบว่าโรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนการสอนเกษตรน้อย ทำให้การจัดการเรียนการสอนดำเนิน ไปไม่ได้ตามต้องการ โรงเรียนส่วนใหญ่มักมองข้ามค่าใช้จ่ายการสอนวิชาเกษตรกรรม เงินบำรุง การศึกษาและเงินงบประมาณค่าวัสดุครุภัณฑ์มักถูกนำไปใช้ในด้านอื่นๆ

ส่วนปัญหาและอุปสรรคเรื่องสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น เวลาเรียนมีน้อย และความสนใจของนักเรียนมีความสำคัญในระดับรองลงมา เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าสถานฝึก งานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นยังเป็นปัญหาที่สำคัญในด้านการฝึกงานของนักเรียน อาจเกิดจาก ปัญหาด้านความเหมาะสมของสถานฝึกงานอาชีพเกษตร ความเพียงพอของสถานฝึกงานอาชีพ เกษตร รวมทั้งขาดความสนใจในวิชาเกษตรกรรม ทำให้การสอนในเนื้อหาต่างๆ รวมไปถึงการฝึก งานในภาคปฏิบัติทำได้ไม่เต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จีระศักดิ์ เขียมอ้อย (2534 : 177-178) พบว่าปัญหาด้านสถานประกอบการ ครู - อาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องมีจำนวน ไม่เพียงพอ และไม่ได้รับความร่วมมือในด้านต่างๆ สถานประกอบการไม่มีความรู้ในการถ่ายทอด วิธีการอธิบาย สาธิต บรรยาย ฯลฯ มีการรักษาความปลอดภัยในการฝึกงานของนักเรียนไม่ เพียงพอ และสถานประกอบการเกษตรอยู่ไกลจากโรงเรียนมากเกินไป ทำให้นักเรียนขาดความ สนใจในวิชาอาชีพเกษตร เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าปัญหาและอุปสรรคที่พบในการใช้ทรัพยากร ในท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมเป็นปัญหาที่สำคัญมากต้องได้รับการแก้ ไขโดยเร็ว โดยเริ่มจากตัวครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรกรรมไปจนถึงตัวผู้บริหารโรงเรียนต้องร่วม มือกันวางแผนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นโดยเฉพาะปัญหาด้านงบ ประมาณไม่เพียงพอ สถานฝึกงานอาชีพเกษตรไม่เพียงพอ เวลาเรียนมีน้อย และปัญหาเรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสนใจของนักเรียน โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องมีการจัดการภายในของโรงเรียนให้เหมาะสม เช่น การเปิดสอนวิชาเกษตรกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น จัดเวลาเรียนให้เหมาะสม เปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสเลือกวิชาที่ตนเองถนัดและจัดงบประมาณในการดำเนินงานต่างๆ ให้เพียงพอ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาคำปรึกษาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษา

1.1 ด้านการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม กรมสามัญศึกษาควรจัดให้มีการนิเทศหรืออบรมครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรกรรมเกี่ยวกับแนวทางในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมที่ถูกต้องในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น รวมทั้งระเบียบวิธีการต่างๆ ในการขอความร่วมมือกับแหล่งวิทยากรในท้องถิ่น

1.2 กรมสามัญศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมให้เพียงพอ

1.3 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 ควรเปิดวิชาอาชีพ(เกษตร) เลือกละเอียด ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

1.4 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 ควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นในโครงการต่างๆ มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับท้องถิ่น

1.5 ควรสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนขนาดเล็กให้มีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 ควรศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหา-อุปสรรคที่พบในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับด้านขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อหาสาเหตุว่าเพราะเหตุใดพื้นที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีจำนวนพื้นที่น้อยจึงมีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่นมากกว่าโรงเรียนที่มีพื้นที่ของโรงเรียนมาก



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กองแผนงาน, กรมสามัญศึกษา. สรุปแผนงานการศึกษาและวัฒนธรรม ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) และแนวนโยบายการบริหารงานงบประมาณปี 2531 ของกรมสามัญศึกษา.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2530.

_____ . สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.

_____ . สรุปร่างแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2539.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535.
กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2535.

จิตรา กังแฮ. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม แบบกึ่งระบบโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.

จีรศักดิ์ เข็มอ้อย. การจัดโครงการฝึกงานเพิ่มเติมในสถานประกอบการเกษตรภาคีรัฐบาลและภาคเอกชนสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534.

เจริญ ปิยารมย์. ความสำคัญในการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.

เฉลิมศรี มงคล. การใช้วัสดุในท้องถิ่นเพื่อนำมาเป็นสื่อทดแทนที่เหมาะสมในวิชาวิทยาศาสตร์
ว.101 ปีการศึกษา 2531 ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์ มหา-
บัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.

ชูใจ ศรีรัตน์. สภาพการอาชีวศึกษา ระหว่างปี 2510 - 2516. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยากร,
2517.

นงเยาว์ คลังวิจิตร. การศึกษาการจัดการสอนวิชาเกษตรกรรม ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอน
ต้น พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2525.

นพคุณ ศิริวรรณ. เอกสารประกอบการสอนวิชาการพัฒนาชุมชนกับการพัฒนาเกษตร.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน-
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2536.

นพคุณ ศิริวรรณ และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชา
เกษตรกรรมของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาและ
ประถมศึกษา เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. กรุงเทพฯ : ภาควิชาครุศาสตร์-
เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า-
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537.

นพรัตน์ จำลองพันธ์. ความคิดเห็นของครูเกษตรและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้ที่ดินทาง
การเกษตรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

นิพนธ์ สุขปรีดี. สถิติคนศึกษา. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา, 2518.

นิยม ชูชื่น. การสำรวจและการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน จังหวัดสงขลา ประกอบการสอนวิชา วิทยาศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.

นุชนาฏ วรรณะวาสิน. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตบางเขน สังกัดกรมอาชีวศึกษา เกี่ยวกับการสอนการเรียนวิชาหลักพีชกรรม ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

บุญธรรม จิตต์อนันต์. "หลักอาชีวศึกษา." กรุงเทพฯ : ภาควิชาอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521 . (อัดสำเนา)

บุญเสริม สุริยา. ปัญหาการจัดการสอนการเรียนวิชาอาชีพท้องถิ่นของผู้บริหารและครูอาจารย์ ในโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.

ประเทือง ไบเนียม. การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประกอบการสอนวิชาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.

ประภาพรณ จตุรศรีวิไล. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเปิดวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพสาขาเกษตรกรรม ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.

ประภาภรณ์ วรรณะวาสิน. ศึกษาผลของการฝึกงานภายนอกของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงแผนกเกษตรกรรมของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.

ปราณี เถลิงพล. หลักสูตรมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ หจก. วิคตอรี เพาเวอร์พอยท์, 2524.

ปรีชา ตราดธารทิพย์. ความคิดเห็นของครูเกษตรและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเพื่อการศึกษาเกษตรกรรมของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522.

ปิฎฐะ บุนนาค. คู่มือครูวิธีสอนวิชาเกษตรกรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เฟื่องอักษร, 2514.

ปัญญา หิรัญรัมย์. พื้นฐานการศึกษาเกษตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2520.

ผัสพร พุดมิพานิช. ทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดกาญจนบุรีเกี่ยวกับวิชาการงานและอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.

ผ่องพรรณ เข็้อทอง. "เอกสารประกอบการสอนวิชาเกษตรกรรม." กรุงเทพฯ : ภาควิชาอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. (อัดสำเนา)

พงษ์พิศ ทะคง และศุภลักษณ์ คูหาทอง. สภาพปัญหาในระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ผลการวิจัยทางการศึกษา เล่ม 1). กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2524.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พร พ่วงกิม. ทักษะทางการเกษตรตามความต้องการของนักศึกษาวิชาเอกเกษตรศาสตร์
ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ในสถานศึกษาฝึกหัดครู กรุงเทพมหานคร.
 วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย-
 เกษตรศาสตร์, 2522.

พรพิมพ์ นิพัทธ์สุขกิจ. การศึกษาลักษณะการจัดการสอนการเรียนรู้วิชาเกษตรกรรม ระดับมัธยม
ศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
เขตการศึกษาที่ 6. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิต-
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525.

พรรณทิพย์ สุนันท์ลิกานนท์. เปรียบเทียบความต้องการและปัญหาการใช้สื่อการสอนของครู-
อาจารย์เกษตร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และวิทยาลัย
เกษตรกรรม สังกัดกรมอาชีวศึกษาในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหา-
บัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.

พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2524.

พนิต เข้มทอง. "สื่อการศึกษากับการสอนวิชาเกษตร." กรุงเทพฯ : ภาควิชาอาชีวศึกษา
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. (อัดสำเนา)

พิทยา ขวัญทอง. "ปัญหาการสอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
 ศึกษา." มิตรครู. ปีที่ 19, ฉบับที่ 5 (พฤษภาคม 2523) : 11 – 16.

ไพบุลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์. "การสอนวิชาเกษตรในชั้นประถม." ประมวลบทความเกี่ยวกับการศึกษา
ในชนบท. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาพระสุเมรุ, 2516.

ปิฎก โคนพิทยคุปต์. การใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการสอนประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยม
ศึกษา ปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. เอกสารประกอบการสอนวิชาโรงเรียนกับชุมชน หน่วย 8 - 15. เล่ม 1 .นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2525.

มัณฑนา พยัคฆ์จำเริญ. การศึกษาการจัดการสอนวิชาเกษตรกรรมตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้น 2521 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางและเขตการศึกษา 1 สังกัดกรม สามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.

เรื่อง เจริญชัย และเสรี ลาขโรจน์. การจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ยูไนเต็ด โปรดักชั่น, 2525.

ลัดดา ศิลาน้อย. "การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น." สารพัฒนาหลักสูตร. ปีที่ 10, ฉบับที่ 9 (กันยายน 2531) : 76.

วสันต์ ภูวสรรเพ็ชญ์. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพืชสวนประดับ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายในจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.

วารุณี แสงอรุณ. ทักษะเกษตรตามความต้องการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.

วิชาการ, กรม. การประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.

—————. รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพของการจัดแผนการเรียนวิชาอาชีพ และการใช้ แหล่งวิทยากร และสถานประกอบการ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิชาการ, กรม. เอกสารรายวิชาอาชีพของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ฉบับใช้ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533 ก.

—————. เอกสารรายวิชาอาชีพ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ฉบับใช้ในโรงเรียนพัฒนาการใช้หลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533 ข.

—————. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.

วินัย จันทรวงศ์. การสำรวจและการใช้แหล่งวิชาการชุมชนประกอบการสอนวิทยาศาสตร์ ในวิทยาลัยครูสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.

ศิริรัตน์ ฉัตรศิรินทร. สภาพและปัญหาการใช้แผนการเรียนวิชาอาชีพ 1 กลุ่มวิชาเกษตรกรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

สงบ ลักษณะ. “การศึกษาสภาพการจัดแผนการเรียนวิชาอาชีพ และการใช้แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 2521.” เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่อง การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2524.

สุทิน เนื้อทองอ่อน. แนวทางเพิ่มประสบการณ์เกษตรสำหรับนักศึกษาในวิทยาเขตและวิทยาลัยเกษตรกรรม สัมมนาครูศาสตร์เกษตร ภาคปลาย ปีการศึกษา 2522-2523. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุนันท์ ปัทมาคม. การประชุมปฏิบัติการสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : หน่วยพัฒนาคณาจารย์
ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. (อัดสำเนา)

สุนันท์ สังข์อ่อง. สื่อการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2526.

สุวิทย์ ศิลปสุวรรณ. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อประกอบอาชีพอิสระ
เกษตรกรรม ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2533.

เสรี लाखโรจน์. บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรสมัย,
2531.

หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมสามัญศึกษา. คู่มือปฏิบัติการชุมนุมเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศ
ไทย. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2522.

อุษา เหมตะศิลป์. "ความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินในการส่งนักศึกษาออก
ฝึกงานนอกสถานที่ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 2521." เอกสารประกอบการ
ประชุมทางวิชาการ เรื่อง การวิจัยทางการศึกษา และการวิจัยที่เกี่ยวข้องทางการ
ศึกษา. กรุงเทพฯ : 2524. (อัดสำเนา)

Dale Edgar ; Audio - Visual Methods in Teaching. New York : Dryden Press,
1969.

Kieffer De R. E. Audiovisual Instruction. New York : The Center for Applied
Research in Education, 1965.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาคผนวก ก

หนังสือราชการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



คำสั่ง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ 08 /2540

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และโครงการวิทยานิพนธ์ของ นายวสันต์ สุทธิโส

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายวสันต์ สุทธิโส เป็นไปด้วยความ
เรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งให้คณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและโครงการ
วิทยานิพนธ์ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร.ตัญญ์ ดิษยุบุตร

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร.นพคุณ ศิริวรรณ

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลขันธ์

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์

ผศ.รมณี อภาภิรม

ประธานประจำสาขาวิชา

อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ

กรรมการประจำสาขาวิชา

ดร.ตัญญ์ ดิษยุบุตร

กรรมการ

ดร.นพคุณ ศิริวรรณ

กรรมการ

ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลขันธ์

กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2540

(รศ.ดร.ปรียานพร วงศ์อบุตร ไรจน์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2540

1. นายวสันต์ สุทธิโส ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12” โดยมี คร.คณัช ดิษขบุตร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ คร.นพคุณ ศิริวรรณ และ ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ.2540 .

(รศ.ดร.มนัส ถังวรศิลป์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย



ที่ ทม 1504/ 1230

คณะกรรมการชุดที่ ๑๖
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๘ เมษายน ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน ผศ.ดร.วีรวรรณ ศิริวรรณ

ด้วยคณะกรรมการชุดที่ ๑๖ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นายสันต์ สุทธิโส ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๑๒"

คณะกรรมการชุดที่ ๑๖ หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณ
โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สิกิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ที่ ทม 1504/ 1229

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

28 เมษายน 2540

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์วิทยา ลีจิวัฒน์

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นายวสันต์ สุทธิไส ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีจิวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร 3269040

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ที่ ทม 1504/ 1231

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๘ เมษายน ๒๕๔๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์ปัญญา พึ่งกริม

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อนายวสันต์ สุทธิโส ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ที่ ทม 1504/ 1233

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๘ เมษายน ๒๕๔๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน ดร.วีรพันธ์ ไซตวินิช

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นายวสันต์ สุทธิโส ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรณี สীগิจวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษายติ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ที่ ทม 1504/ 1232

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๘ เมษายน 2540

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

เรียน ดร.อดิศักดิ์ จินตานุกุล

ด้วยคณะกรรมการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษาชื่อ นายสันต์ สุทธิโส ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12"

คณะกรรมการฯ หวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอบอกมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณิ ลิขิตจุมณะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 663,642

โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ที่ ทม 1504/ 1393

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

13 พฤษภาคม 2540

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นายวสันต์ สุทธิโส เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณา
อนุญาตให้นักศึกษา ได้ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา

ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สิกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร.3266052-6101 ต่อ 663,642

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทรสาร 3269040

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ที่ ทม 1504/ 1501

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

19 พฤษภาคม 2540

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์
 2. แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด
 3. รายชื่อ โรงเรียนที่จะเก็บข้อมูล

ด้วย นายวสันต์ สุทธิโส นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง “ การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ” ซึ่งโครงการวิจัยดังกล่าวได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2540

คณะกรรมการอุดมศึกษา ใ้ร่ขออนุญาตให้นักศึกษาคำเนินการเก็บข้อมูล จากโรงเรียนในสังกัดของท่านตามรายชื่อที่แนบมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ นักศึกษาจะจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร. พรรณี ตีกิจวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา เอกสารที่ส่งจนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า โทร.3266052 - 6101 ต่อ 663 , 642 ห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ โทรสาร 3269040

สำเนาฉบับ

ที่ ศธ 0830/0987

102
สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดตราด
โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด
อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด 23000

22 พฤษภาคม 2540

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียน

ด้วย นายสันต์ สุทนต์ใส นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรวิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น
ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
ซึ่งโครงการวิจัยดังกล่าวได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2540

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดตราด ขอความร่วมมือในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโครงการ
วิจัยดังกล่าว ซึ่งนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอรรณพ โกศาการ)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด ราชการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดตราด

ผ่านัดคนาวิชาการศึกษา

โทร. 039-520250

โทร 039- 521251

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่ใช้

.....
.....
.....

ที่ ศษ ๐๘๓๙/๑๑๕๘

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนครนายก
โรงเรียนนครนายกวิทยาคม
อำเภอเมืองนครนายก นย ๒๖๐๐๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๐

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครนายก ทุกสถานศึกษา

ด้วย นายสมันต์ สุทธิโส นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๑๒" ซึ่งโครงการวิจัยดังกล่าวได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๐

ในการนี้ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนครนายก ขอความอนุเคราะห์สถานศึกษา ขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบกุนบัง

ขอแสดงความนับถือ

๐๑๖๖

(นายอรุณ ทัฬหีกุล)

ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดนครนายก

ฝ่ายพัฒนาวิชาการ

โทร. ๐๓๗-๓๑๑๑๔๑

โทรสาร. ๐๓๗-๓๑๓๕๓๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0863/1257

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดระยอง

ถนนบางจาก อำเภอเมือง ระย 21000

23 พฤษภาคม 2540

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดระยอง

ด้วยคณะครูสาครอุทสาทรธรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แจ้งว่า นายวสันต์ สุทธิโส นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สาขา วิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12" ซึ่งคณะครูสาครอุทสาทรธรรม ขอขออนุญาตให้นักศึกษากังกล่าว ทำเนิการเก็บข้อมูล จากโรงเรียนของท่าน ด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาระจิกส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำนาจ ท้วทิตย์)

ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดระยอง

ฝ่ายพัฒนาวิชาการ

โทร.(038) 622199

โทรสาร(038) 622198

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มาใช้งานไปใช้

23 May 2001



กรมส่งเสริมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

เลขรับที่.....3437

วันที่..... 22 พ.ค. 2540 105

เวลา..... น.

บริหาร แผนงาน วิชาการ

บุคลากร การเงิน

ที่ ทม 1504/ 1501

คณะกรรมการผู้ช่วยอธิการบดี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

14 พฤษภาคม 2540

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักศึกษาจังหวัดปทุมธานี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์
 2. แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด
 3. รายชื่อโรงเรียนที่จะเก็บข้อมูล

ด้วย นายวสันต์ สุทธโส นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง " การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 " ซึ่งโครงการวิจัยดังกล่าวได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2540

คณะกรรมการผู้ช่วยอธิการบดี ขอขออนุญาตให้นักศึกษาคำเนินการเก็บข้อมูล จากโรงเรียนในสังกัดของท่านตามรายชื่อที่แนบมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ นักศึกษาจะจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

พรณี ติกิจวัฒน์

(ผศ.ดร. พรณี ติกิจวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

Buntha
Phu. A

งานบัณฑิตศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร.3266052 - 6101 ต่อ 663, 642

โทรสาร 3269040

Phu. A

22 พ.ค. 2540

ที่ ศช 0887/ ดบฯ

สำเนาข้อที่

106

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสระแก้ว

โรงเรียนสระแก้ว ถนนสุวรรณศร

อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว 27000

23 พฤษภาคม 2540

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดสระแก้ว ทุกโรงเรียน

ด้วย นายวสันต์ สุทธิโส นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12" ซึ่งโครงการวิจัยดังกล่าวได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2540

ในกรณีนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมได้ขอความร่วมมือกับสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสระแก้วแจ้งให้โรงเรียนในสังกัดอนุญาตให้นักศึกษาคำเนิการเก็บข้อมูล ทั้งนี้นักศึกษาระจึคส่งแบบสอบถามไปยังสดาศึกษาโดยตรง

จึงเวียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาคำเนิการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญเทศ วัชรศิริ)

ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดสระแก้ว

งานบริหารทั่วไป

โทร. 037-242548 ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่ใช้



สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 3590107
 วันที่ 26 พ.ค. 2540

ที่ ทม 1504/ 1501

คณะกรรมการอุดมศึกษา
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ถนนลาดกองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

19 พฤษภาคม 2540

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักวิชาจังหวัดชลบุรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์.
 2. แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด
 3. รายชื่อโรงเรียนที่จะเก็บข้อมูล

ด้วย นายวสันต์ สุทธไส นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง " การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตั้งศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 " ซึ่งโครงการวิจัยดังกล่าวได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2540

คณะกรรมการอุดมศึกษา ใ้กรขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล จากโรงเรียนในสังกัดของท่านตามรายชื่อที่แนบมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ นักศึกษาจะจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาโดยตรง จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ให้ ๑๑๕. ๒๑๖. ๒๑๗. ๒๑๘.

ด้วย นายวสันต์ สุทธไส นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง " การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตั้งศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 " ซึ่งโครงการวิจัยดังกล่าวได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2540

คณะกรรมการอุดมศึกษา ใ้กรขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล จากโรงเรียนในสังกัดของท่านตามรายชื่อที่แนบมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ นักศึกษาจะจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางวสันต์ สุทธไส นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง " การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตั้งศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 " ซึ่งโครงการวิจัยดังกล่าวได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2540

คณะกรรมการอุดมศึกษา ใ้กรขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล จากโรงเรียนในสังกัดของท่านตามรายชื่อที่แนบมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ นักศึกษาจะจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางวสันต์ สุทธไส นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง " การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตั้งศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 " ซึ่งโครงการวิจัยดังกล่าวได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2540

คณะกรรมการอุดมศึกษา ใ้กรขออนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล จากโรงเรียนในสังกัดของท่านตามรายชื่อที่แนบมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ นักศึกษาจะจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

- ทวท
 - ผอ./
 - อธิการบดี
 ผศ.ดร. พรรณี อธิการบดี (นายเจตน์ กิมระเทิน)
 รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
 ผู้อำนวยการสำนักวิชาเกษตรกรรม
 ผู้อำนวยการสำนักวิชาครุศาสตร์
 ผู้อำนวยการสำนักวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

โทร. 3266052 - 6101 ต่อ 663, 642
 โทรสาร 3269040

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้โรงเรียนแล้ว
 ไม่ว่าการใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา (นางวสันต์ สุทธไส) (นางวสันต์ สุทธไส)
 หัวหน้าฝ่ายพัฒนาริชาการ



สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา
โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ ถนนชุมพล
อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000

4 มิถุนายน 2540

ที่ ศช 0821/ 1767

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คณะศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม

อ้างถึง หนังสือคณะศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าจากอุดรหารลาดกระบัง
ที่ ทม 1504/1501 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2540

ตามหนังสืออ้างถึง คณะศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าจากอุดรหาร
ลาดกระบัง ขออนุญาตให้นายวสันต์ สุทธิโส นักศึกษาระดับปริญญาโท ทำเนิการเก็บข้อมูลจากโรงเรียนสังกัดกรมสามัญ
ศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 31 โรงเรียน ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราแล้ว อนุญาตให้นายวสันต์ สุทธิโสทำเนิการเก็บข้อมูล
จากโรงเรียนในสังกัดได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางมาลี เทพาสิต)
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

ฝ่ายพัฒนาวิชาการ

โทร. 038 - 514233

โทรสาร 038 - 514741



ที่ ศษ ๐820/1291

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดจันทบุรี
ถ.ท่าเกษม อ.เมือง จม 22000

5 มิถุนายน 2540

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดจันทบุรี

“ ภัยสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดจันทบุรีได้รับแจ้ง จากคณะครูศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังว่า นายวสันต์ สุขขโส นักศึกษาระดับปริญญาโท กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง " การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน วิชาเกษตรกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12"

สำนักงานฯ จึงได้ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาแจ้งบุคลากรในสังกัดให้ความสะดวก ในการดำเนินการเก็บข้อมูลของนายวสันต์ สุขขโส ภัย จักขอบพระคุณยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการต่อไปภัย

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิรันดร์ ชจรชิต)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดจันทบุรี

กลุ่มงานนโยบายและแผนงาน

โทร. 322091

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาคผนวก ข
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

- | | |
|------------------------------|---|
| 1. ผศ.ดร.วีรวรรณ ศิริวรรณ | หัวหน้าฝ่ายพัสดุและหัวหน้างานสาขาวิชาส่งเสริม-
และสื่อสารการเกษตร สถาบันราชภัฏพระนคร |
| 2. อาจารย์วิทยา สิริอนุวัฒน์ | ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา |
| 3. อาจารย์ปัญญา พึ่งกริม | ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา |
| 4. ดร.อดิศักดิ์ จินดานุกูล | ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา |
| 5. ดร.วีรพันธ์ โชติวนิช | รองผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาครูอาชีวศึกษา |



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ใช้ทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

1. โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
2. โรงเรียนมหากเหล็กวิทยา
3. โรงเรียนสุธีวิทยา
4. โรงเรียนบ้านหมอ "พัฒนานุกูล"
5. โรงเรียนบ้านท่ามะปราง
6. โรงเรียนแก่งคอย
7. โรงเรียนหินกองวิทยาคม
8. โรงเรียนหนองแค "สรกิจพิทยา"
9. โรงเรียนประเทียวิทยาทาน
10. โรงเรียนพุแควิทยา

รวม 10 โรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

1. โรงเรียนบางกะจะ
2. โรงเรียนเบญจมราชูทิศ
3. โรงเรียนศรียานุสรณ์
4. โรงเรียนเบญจมานุสรณ์
5. โรงเรียนขลุ่ยระนาดภิเชก
6. โรงเรียนท่าใหม่ "พุลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล"
7. โรงเรียนศรีรัตนราษฎร์นุกูล
8. โรงเรียนมัธยมวัดเขาสุกิม
9. โรงเรียนโป่งน้ำร้อนวิทยาคม
10. โรงเรียนหนองตากงพิทยาคาร
11. โรงเรียนมะขามสรรเสริญ
12. โรงเรียนแหลมสิงห์พิทยาคม "อาหารสังฆะวัฒนธรรม 4 ูปถัมภ์"
13. โรงเรียนสอยดาววิทยา
14. โรงเรียนทุ่งขนานวิทยา
15. โรงเรียนแก่งหางแมวพิทยาคาร
16. โรงเรียนนายายอามพิทยาคม
17. โรงเรียนมัธยมท่าแคลง
18. โรงเรียนคิชฌกูฏวิทยา
19. โรงเรียนคลองพุลวิทยา
20. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 3 ชนะสงสารวิทยา
21. โรงเรียนดัดดรุณี
22. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์
23. โรงเรียนพุทธโสธร
24. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 2
25. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 4
26. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เป็ริงวิสุทธาธิบดี
27. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สุวินทวงศ์
28. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎ์ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

29. โรงเรียนวัดเปี่ยมนิโครธาราม
30. โรงเรียนบางค้ำพิทยาคม
31. โรงเรียนดอนฉิมพลีพิทยาคม
32. โรงเรียนบางน้ำเปรี้ยววิทยา
33. โรงเรียนหมอนทองวิทยา
34. โรงเรียนไผ่ดำพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก
35. โรงเรียนการทำมาหากิน วัดโพธิ์เฉลิมรักษ์ (อนุสรณ์ฯ)
36. โรงเรียนบางปะกง "บวรวิทยายน"
37. โรงเรียนผาณิตวิทยา
38. โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล
39. โรงเรียนวิทยาราชบุรีรังสรรค์
40. โรงเรียนพนมสารคาม "พนมอดุลวิทยา"
41. โรงเรียนหนองแห้ววิทยา
42. โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยฉะเชิงเทรา
43. โรงเรียนสนามชัยเขต
44. โรงเรียนพนมอดุลวิทยา 2 ซำป่างาม
45. โรงเรียนราชสาส์นวิทยา
46. โรงเรียนไผ่แก้ววิทยา
47. โรงเรียนหนองไม้แก่นวิทยา
48. โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม
49. โรงเรียนมัธยมวัชรวิรี
50. โรงเรียนก้อนแก้วพิทยาคม
51. โรงเรียนชลกันยานุกูล
52. โรงเรียนชลบุรี "สุขบท"
53. โรงเรียนบ้านสวน (จันอนุสรณ์)
54. โรงเรียนชลราษฎรอำรุง
55. โรงเรียนแสนสุข
56. โรงเรียนอ่างศิลาพิทยาคม
57. โรงเรียนหนองรีมงคลสุขสวัสดิ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

58. โรงเรียนเกาะสีชัง
59. โรงเรียนบางละมุง
60. โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร
61. โรงเรียนผินแจ่มวิชาสอน
62. โรงเรียนบ้านบึง "มณูญพิทยาคาร"
63. โรงเรียนบ้านบึง "อุตสาหกรรมนุเคราะห์"
64. โรงเรียนคลองก้อยย้งวิทยา
65. โรงเรียนเกาะโพธิ์ถั้วงามวิทยา
66. โรงเรียนทุ่งเหียงพิทยาคม
67. โรงเรียนพนัสพิทยาคาร
68. โรงเรียนหัวถนนวิทยา
69. โรงเรียนอุทกพิทยาคม
70. โรงเรียนเกาะจันทร์พิทยาคาร
71. โรงเรียนพานทอง
72. โรงเรียนพานทองสภานุปถัมภ์
73. โรงเรียนทุ่งสุขลาพิทยา "กรุงเทพฯอนุเคราะห์"
74. โรงเรียนบึงศรีราชาพิทยาคม
75. โรงเรียนศรีราชา
76. โรงเรียนสุรศักดิ์วิทยา
77. โรงเรียนพุดตาลหลวงวิทยา
78. โรงเรียนสัตหีบพิทยาคม
79. โรงเรียนสิงห์สมุทร
80. โรงเรียนหนองใหญ่ศิริวราวิทยา
81. โรงเรียนบ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา
82. โรงเรียนตราดสรรเสริญพิทยาคม
83. โรงเรียนตราษตระการคุณ
84. โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์
85. โรงเรียนศิริเวสร์ตานุปถัมภ์
86. โรงเรียนเขาน้อยพิทยาคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

87. โรงเรียนอ่าวใหญ่พิทยาคาร
88. โรงเรียนเขาสมิงวิทยาคม "จงจินต์รุจิรวงศ์อุปถัมภ์"
89. โรงเรียนสะตอวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก
90. โรงเรียนคลองใหญ่พิทยาคม
91. โรงเรียนบ่อไร่วิทยาคม
92. โรงเรียนหนองบอนวิทยาคม
93. โรงเรียนแหลมงอบวิทยาคม
94. โรงเรียนเกาะกูดวิทยาคม
95. โรงเรียนนครนายกวิทยาคม
96. โรงเรียนนวมราชานุสรณ์
97. โรงเรียนเมืองนครนายก
98. โรงเรียนปิยชาติพัฒนา
99. โรงเรียนมัธยมศรีจุฬา
100. โรงเรียนบ้านนา "นายกพิทยากร"
101. โรงเรียนเขาเพิ่มนารีนวลวิทยา
102. โรงเรียนเลขธรรมกิตติวิทยาคม
103. โรงเรียนปากพลีพิทยาคาร
104. โรงเรียนภัทรพิทยาคารย์
105. โรงเรียนนครักษ์
106. โรงเรียนปราจิณราษฎรอำรุง
107. โรงเรียนปราจีนกัลยาณี
108. โรงเรียนวัดป่ามะไฟ
109. โรงเรียนอดุลศาสนกิจ
110. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา
111. โรงเรียนกบินทร์บุรี
112. โรงเรียนกบินทร์วิทยา
113. โรงเรียนลาดตะเคียนราษฎรบำรุง
114. โรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม
115. โรงเรียนวังดาลวิทยาคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

116. โรงเรียนนนทรีวิทยา
117. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า กบินทร์บุรี
118. โรงเรียนศรีมหาโพธิ์
119. โรงเรียนชิตใจขึ้น
120. โรงเรียนศรีรักรักษ์ราษฎร์บำรุง
121. โรงเรียนสุวรรณวิทยา
122. โรงเรียนประจันตราษฎ์ราษฎร์บำรุง
123. โรงเรียนวัดพรหมประสิทธิ์
124. โรงเรียนศรีมหาโพธิ์
125. โรงเรียนกรรอกสมบูรณวิทยา
126. โรงเรียนมณีเสวตร์อุปถัมภ์
127. โรงเรียนร่มเกล้า ปราจีนบุรี
128. โรงเรียนทุ่งใหญ่พิทยาคาร
129. โรงเรียนระยองวิทยาคม
130. โรงเรียนเพชรฆาตวิทยา
131. โรงเรียนมาตาบุตรพิทยาคาร
132. โรงเรียนวัดป่าประดู่
133. โรงเรียนระยองวิทยาคม นิคมอุตสาหกรรม
134. โรงเรียนระยองวิทยาคมปากน้ำ
135. โรงเรียนแก่ง "วิทย์สถาวร"
136. โรงเรียนชำนาญสามัคคีวิทยา
137. โรงเรียนสุนทรภู่พิทยา
138. โรงเรียนห้วยยางศึกษา
139. โรงเรียนชำส้อพิทยาคม
140. โรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย
141. โรงเรียนนิคมวิทยา
142. โรงเรียนบ้านค่าย
143. โรงเรียนปลวกแดงพิทยาคม
144. โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

145. โรงเรียนวังจันทร์วิทยา
146. โรงเรียนเขาชะเมาวิทยา
147. โรงเรียนสระแก้ว
148. โรงเรียนบ้านแก้งวิทยา
149. โรงเรียนท่าเกษมพิทยา
150. โรงเรียนสิริราชอนุสรณ์
151. โรงเรียนคลองหาดพิทยาคม
152. โรงเรียนตาพระยา
153. โรงเรียนทัพพระยาพิทยา
154. โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม
155. โรงเรียนวังสมบูรณ์วิทยาคม
156. โรงเรียนวังหลังวิทยาคม
157. โรงเรียนวังไทรวิทยาคม
158. โรงเรียนชันบกแก้ววิทยา
159. โรงเรียนวัฒนานคร
160. โรงเรียนร่วมเกล้าวัฒนานคร สระแก้ว รัชมิ่งคลาสสิก
161. โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาการ
162. โรงเรียนอรัญประเทศ
163. โรงเรียนเขาฉกรรจ์วิทยาคม
164. โรงเรียนทรัพย์สมบูรณ์วิทยาคม

รวม 164 โรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

วิทยานิพนธ์เรื่อง การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12

.....

คำชี้แจง

1. กรุณาอ่านข้อคำถามแต่ละข้ออย่างละเอียด และกรุณาตอบคำถามทุกข้อ

2. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ซึ่งจะเป็นคำตอบที่ดีที่สุด โดยผู้วิจัย
จะใช้คำตอบของท่านเป็นข้อมูลในการวิจัยเท่านั้น และจะเก็บเป็นความลับ จะไม่ทำให้เกิดผล
เสียหายแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม

3. แบบสอบถามนี้ มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
(หัวหน้าหมวดเกษตรกรรม หรือผู้ที่ทำหน้าที่ในลักษณะของหัวหน้า
งานวิชาเกษตรกรรม)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านขนาดของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา สถานที่ตั้งของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ทำการ
เกษตรของโรงเรียน ประเภทวิชาเกษตรกรรม ที่จัดสอนในระดับมัธยม
ศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการ
สอนวิชาเกษตรกรรม ปัญหา - อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้
ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (หัวหน้าหมวดเกษตรกรรม)

(คำแนะนำ ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน และเติมข้อความในช่องว่างตามสภาพความจริง)

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ..... ปี

3. สถานภาพการสมรส

โสด

สมรส

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. อายุราชการ..... ปี

5. ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตรกรรม..... ปี

6. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

อนุปริญญา หรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

7. อัตราเงินเดือนปัจจุบัน..... บาท / เดือน

8. เงินประจำตำแหน่ง.....บาท / เดือน

9. รายได้ของท่านที่นอกเหนือจากเงินเดือน และเงินประจำตำแหน่ง

ไม่มี

มี บาท / เดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ตำแหน่ง (ทางวิชาการของท่านในปัจจุบัน)

- ครู
- อาจารย์ 1
- อาจารย์ 2
- อาจารย์ 3

11. หน้าที่นอกเหนือจากการสอนของท่าน

(โปรดระบุ)



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา สถานที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน ประเภทวิชาเกษตรกรรม ที่จัดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

(คำแนะนำเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน และเติมข้อความในช่องว่างตามสภาพความเป็นจริง)

1. โรงเรียนของท่านตั้งอยู่ในจังหวัดใด

ชลบุรี

นครนายก

จันทบุรี

ปราจีนบุรี

ฉะเชิงเทรา

ระยอง

ตราด

สระแก้ว

2. ขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา

ใหญ่ (รวมขนาดใหญ่พิเศษ)

กลาง

เล็ก

3. จำนวนครู - อาจารย์ในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ จำนวน..... คน

4. จำนวนครู - อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียน จำนวน.....คน

5. โรงเรียนเปิดสอนถึงระดับใด

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย

6. ลักษณะของโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรงเรียนชาย

โรงเรียนหญิง

โรงเรียนสหศึกษา

7. สถานที่ตั้งของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

8. ขนาดพื้นที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....ไร่

9. ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....ไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ในปีการศึกษา 2539 โรงเรียนได้จัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ บ้างหรือไม่

- จัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่นมากกว่า 5 ครั้ง / ปี
- จัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่น 1-5 ครั้ง / ปี
- ไม่เคยจัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่น

11. โรงเรียนเปิดสอนวิชาเกษตรกรรมในระดับใดบ้าง

- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

11.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดสอนวิชาใดบ้าง

การงาน (เกษตร)

- งานเกษตรพื้นฐาน
- โครงการเกษตร

อาชีพ (เกษตร)

(โปรดระบุ)

รหัสวิชา

ชื่อวิชา

1.
2.
3.
4.

11.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เปิดสอนวิชาใดบ้าง

พื้นฐานวิชาอาชีพ (เกษตร)

(โปรดระบุ)

รหัสวิชา

ชื่อวิชา

1.
2.
3.

อาชีพ (เกษตร) เลือกละแ่

(โปรดระบุ)

รหัสวิชา

ชื่อวิชา

1.
2.
3.
4.

ตอนที่ 3 การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

ปัญหา- อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

(คำแนะนำ ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน.....และเติมข้อความในช่องว่างตามสภาพความเป็นจริง)

1. ท่านได้ใช้วิทยากรในท้องถิ่นต่อไปนี้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมหรือไม่ อย่างไร

รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1. เจ้าหน้าที่หน่วยงานทางการเกษตร
2. นักวิชาการจากภาคเอกชน
3. นักธุรกิจเกษตร
4. เกษตรกรผู้ประสบผลสำเร็จ
5. ครู-อาจารย์ของสถานศึกษาในท้องถิ่น

2. ท่านได้ใช้สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นต่อไปนี้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมหรือไม่ อย่างไร

รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1. หน่วยงานทางการเกษตร (โปรดระบุชื่อหน่วยงานในกรณีที่ใช้)
1.1.....		
1.2.....		
1.3.....		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง (ต่อ)

รายการ	ใช่	ไม่ใช่
2. สถานศึกษาในท้องถิ่น (โปรดระบุชื่อสถานศึกษา) 2.1 2.2 2.3
3. ฟาร์มเอกชน หรือกิจการในครอบครัว (โปรดระบุประเภทของฟาร์ม) 3.1 3.2 3.3
4. โรงงานอุตสาหกรรม (ธุรกิจขนาดใหญ่) (โปรดระบุประเภทของโรงงาน) 4.1 4.2 4.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ท่านได้ใช้สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่นต่อไปนี้ ในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมหรือไม่

รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1. เครื่องมือทางการเกษตร
2. เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์
3. เครื่องจักรกลทางการเกษตร
4. พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์
5. วัสดุทางการเกษตร

4. ปัญหาและอุปสรรคที่ท่านพบในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษา

รายการ	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา
1. ความร่วมมือจากวิทยากรในท้องถิ่น
2. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรในท้องถิ่น
3. งบประมาณตอบแทนวิทยากรในท้องถิ่น
4. ความเพียงพอของสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น
5. ความเหมาะสมของสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น
6. สถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่นอยู่ไกลเกินไป
7. ความร่วมมือของเจ้าของสถานฝึกงานอาชีพเกษตรในท้องถิ่น
8. ความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น
9. การประสานงานกับท้องถิ่น
10. ความร่วมมือจากท้องถิ่น
11. ระเบียบและวิธีการของทางราชการ
12. การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน
13. การสนับสนุนของครู-อาจารย์ภายในโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง (ต่อ)

รายการ	มีปัญหา	ไม่มีปัญหา
14. การเตรียมวางแผนการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น
15. เวลาเรียนมีน้อย
16. ความสนใจของนักเรียน
17. การคมนาคม
18. งบประมาณในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ด้านการใช้วิทยากรในท้องถิ่น

.....

.....

.....

2. ด้านการใช้สถานฝึกอาชีพเกษตรในท้องถิ่น

.....

.....

.....

3. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนในท้องถิ่น

.....

.....

.....

4. ด้านอื่น ๆ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ

วสันต์ สุทธิไส

ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

นายวสันต์ สุทธิโส เกิดวันเสาร์ที่ 22 กันยายน 2516 ที่ตำบลรอบเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดปราจีนบุรี

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2527 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี
จังหวัดปราจีนบุรี
- พ.ศ. 2532 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนปราจิณราษฎรอำรุง
จังหวัดปราจีนบุรี
- พ.ศ. 2534 จบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จากสถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา หันตรา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- พ.ศ. 2536 จบปริญญาตรีจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
คณะเกษตรศาสตร์บางพระ วิทยาเขตสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
- พ.ศ. 2541 จบหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาครุศาสตร์เกษตร
คณะบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้